

(ISSN: 2587-0238)

Bozak, A. & Karabulut, B. (2021). The Administrative Investigation in Local Educational Organizations: An Evaluation through the Lens of School Managers, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(15), 771-830.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.359>

Article Type (Makale Türü): Research Article

THE ADMINISTRATIVE INVESTIGATIONS IN LOCAL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS: AN EVALUATION THROUGH THE LENS OF SCHOOL MANAGERS¹

Ahmet BOZAK

Dr., Mustafa Kemal University, Hatay, Turkey, abozak@mku.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5275-0514

Bahri KARABULUT

Branch Manager, Provincial Directorate of National Education, Hatay, Turkey, ortaogretim31@meb.gov.tr
ORCID: 0000-0002-0355-5242

Received: 18.04.2021

Accepted: 21.07.2021

Published: 14.08.2021

ABSTRACT

The procedures of the administrative investigation tasks in Turkey are initiated by the authorized units regarding the attitudes or actions of education personnel against the legislation due to the results of the inspection process in schools or depending on the complaints about these issues. Such tasks within the Turkish educational organizations are primarily carried out by the general education inspectors at ministerial level. However, in case the number of ministerial educational inspectors is insufficient, these tasks in the district and provincial educational organizations can be carried out by the school managers as well. The school managers while fulfilling these tasks are to cope with various problems due to lack of knowledge of legislation, having familiarity and collegiality with the persons under investigation, lack of time, thus they may hinder their main managerial duties at school. The current study aims to examine the problems of school managers while fulfilling these administrative investigation tasks, and to offer solutions for these problems. The research was carried out within the framework of simultaneous transformational mixed research design in which qualitative and quantitative data are simultaneously collected and holistically evaluated. The research was carried out with a sample group of 301 school managers in the province of Hatay / Turkey. The research results reveal that having familiarity and collegiality with investigated persons damage the social relations of school managers and disorder organizational peace; they have difficulty in making objective decision-making and evaluating the legal dimension of administrative investigation issues, therefore, they need in-service training; the administrative investigation tasks increase their workload and hinder other management tasks at school; the school managers demand that the administrative investigation tasks should be carried out by education experts in this field like inspectors, lawyers, and commissions, other than school managers.

Keywords: Administrative investigation tasks, investigator, school managers.

¹ The qualitative pioneering findings within the pilot study of the study was presented in X. International Congress of Supervision (UEDK-ICES 2018)

INTRODUCTION

In order to ensure the continuity of organizational activities, it is essential to constantly review whether organizations fulfil their functions in line with predetermined goals and to carry out necessary development studies, thus, the concept of organizational control comes to the fore in the management process. The control mechanism has a crucial function to ensure that the inputs, processes, and outputs of the organizations are systematically controlled and evaluated (Aydın, 2014; Başaran, 1985; Taymaz, 1993). In Turkey, the procedures of the administrative investigation tasks (AITs) are initiated by the authorized units regarding the attitudes or actions of education personnel against the legislation due to the results of the inspection process in schools or depending on the complaints about these issues. At the end of such procedures, certain disciplinary penalties may have been imposed on education personnel according to the Civil Servants Law (MoNE Investigation Directory, 2006; Civil Servants Law, 1965; Official Gazette, 2016). A certain level of conflict and competition within working organizations is acceptable, however, these conflicts should be considered with positive and negative consequences, they should be manageable and should not prevent the achievement of organizational goals. Through investigation processes, it is aimed to keep education employees away from actions that may hinder the functioning of institutions for the sake of public benefits, to perform public services in a healthy, regular and timely manner, and to increase the effectiveness of educational institutions (Yaraş & Gündüzalp, 2021; Kılınc, 2003; Pınar, 1987).

The concept of “disciplinary examination” refers to a primary official search of the civil servants' actions that are argued to be against the legislation, which is initiated by the competent superiors or units. At the end of an examination process, it is decided whether the proclaimed act is a fact and subject to further inquiry in terms of personnel disciplinary regulations. The examination process may be ended in the case of unproven claims or a new formal inquiry is started and continued within an expanded legal process in the case of strong evidences. The concept of “disciplinary investigation” or “inquiry”, on the other hand, refers to the disciplinary actions initiated by educational administrative units depending on the strong suspicion of a crime and refers to the process until the preparation of the disciplinary report on the subject. While the disciplinary examination refers to a process of search into whether a suspicion of crime has occurred, the disciplinary inquiry refers to the process of verifying the alleged act based on a stronger suspicion. In addition, these process, which are called “examination and inquiry”, can also be initiated as a whole and combined single process by the relevant legal authorities (MoNE Investigation Directory, 2006).

According to the legislation in 2016 and 2017 by Turkish Ministry of National Education (MoNE), the employment of the provincial education inspectors was abolished, and their tasks were limited with research and guidance, thus; the AITs and inspection activities for the personnel within the Turkish educational organizations have primarily carried out by the general education inspectors at the ministerial level. In case the number of ministerial educational inspectors is insufficient, the AITs in the district and provincial educational organizations can also be carried out by the provincial education inspectors or the school managers according to Provincial Administration

Law. However, unlike previous regulations which clearly regulate the AITs and tasks of local inspectorates, the current regulations are likely to cause legal conflicts related to AITs as it completely abolishes the tasks of local inspectorates who used to carry out AITs (MoNE Inspection Board Regulation, 2017; Official Gazette, 2016; Provincial Administration Law, 1949). Furthermore, there is no clear provision in the Civil Servants Law on who will carry out the personnel disciplinary proceedings, but according to the relevant administrative judicial decisions on this issue, the persons to be officially appointed for such investigating tasks are to be civil servants and have an equivalent or superior duty position (MoNE Regulation on Disciplinary Chiefs, 1991; MoNE Law, 2018; Official Gazette, 2016).

Despite the school managers assigned as investigators could get short-term in-service training on AITs, they are, unlike educational supervisors, not the field expert and either do not have any special experiences in the administrative investigation field. The current researches have indicated that these tasks require a special training process and expertise, thus, the school managers while fulfilling these tasks are to cope with various problems due to lack of knowledge of the legislation, having familiarity and collegiality with the persons under investigation, lack of time, and hindering their main managerial duties at school (Şirin and Dal, 2019; Ekinci and Sabancı, 2020). The AITs are considered to be an official disciplinary process which could result in various administrative and legal sanctions for the educational personnel. Furthermore, it is a special field of duty that requires not only professional audit experience, but also expert knowledge on legislations, legal regulations and law.

The AITs interest a significant number of employees including the school managers and teachers, however, the number of studies on this subject in Turkey seems to be rather limited (Ayvaz, 2017; Şirin and Dal, 2019; Düztepe, 2019; Ekinci and Sabancı, 2020; Ünal and Kafalı, 2017). When the results of these particular studies examined; in the research by Ünal and Kafalı (2017), it was stated that school managers regarded their investigative tasks as drudgery workload; that they were concerned that they might be subjected to manipulation and could not act objectively; that they encountered manipulation attempts by various pressure groups; and that they had communication problems with the investigated persons after the investigation. In the study by Şirin and Dal (2019), it was concluded that school managers could not fulfill these tasks efficiently due to their high workloads; that in the inquiry process, people were reluctant to testify as they knew each other; and that the investigators could be counter accused of not obeying the impartiality. In addition, in the same study, it has found that there are difficulties in accessing information and documents during the investigation process; that school managers do not regard themselves as experts in this field; that the majority of school managers think that these tasks should not be fulfilled by them as they had difficulties in making objective decisions. Likewise, the study by Ekinci and Sabancı (2019) has also found that school managers do not regard themselves as experts in this field and also find the in-service training provided to them insufficient; that school managers assigned to such tasks can also face pressure and intervention from their own friends along the investigation process.

When related studies in literature reviewed, it has been observed that the school managers experience significant problems while performing AITs, furthermore this problem also hinders the efficiency of these tasks (Ayvaz, 2017; Şirin and Dal, 2019; Düztepe, 2019; Ekinci and Sabancı, 2020; Ünal and Kafalı, 2017). However, these studies in the literature are observed to be mostly qualitative-focused studies conducted with relatively smaller study groups. However, in this study, which was carried out in two stages, a mixed-pattern study approach was followed by focusing on a wider sample group in order to address the specified problems in a more depth and generalized perspective. From this point of view, the study is likely to be one of the first studies in Turkey to search the current issue in a large sample within the mixed method design. Furthermore, that putting forward the problems comprehensively by offering solutions will likely to make significant contributions to the elimination of the problems on AITs and also to fulfill these processes more effectively in educational management field.

Based on the points mentioned above, the current research aims to comprehensively reveal the problems that school managers have experienced while carrying out their administrative investigation tasks and to propose constructive solutions for these problems through the qualitative and quantitative findings.

In this context, the answers to the following questions are sought in the research.

1. What are the problems experienced by the participant school managers during the administrative investigation tasks? What are the school managers' levels of encountering these problems? 2. According to school managers, by whom and in what way should the administrative investigation tasks be carried out? 3. What are the solution suggestions of the school managers regarding these problems?

METHOD

Research Model

The research was carried out within the framework of simultaneous transformational mixed design, through which qualitative and quantitative data are holistically evaluated, and the research data were collected with a questionnaire. In simultaneous transformational design, quantitative and qualitative data are analysed after being simultaneously collected, and in the interpretation phase, both data types are evaluated together in a holistic manner (Baki and Gökçek, 2012; Creswell and Plano Clark, 2018; Swanson, and Holton, 2005; Şan, 2020). The research process was carried out in the following five steps.

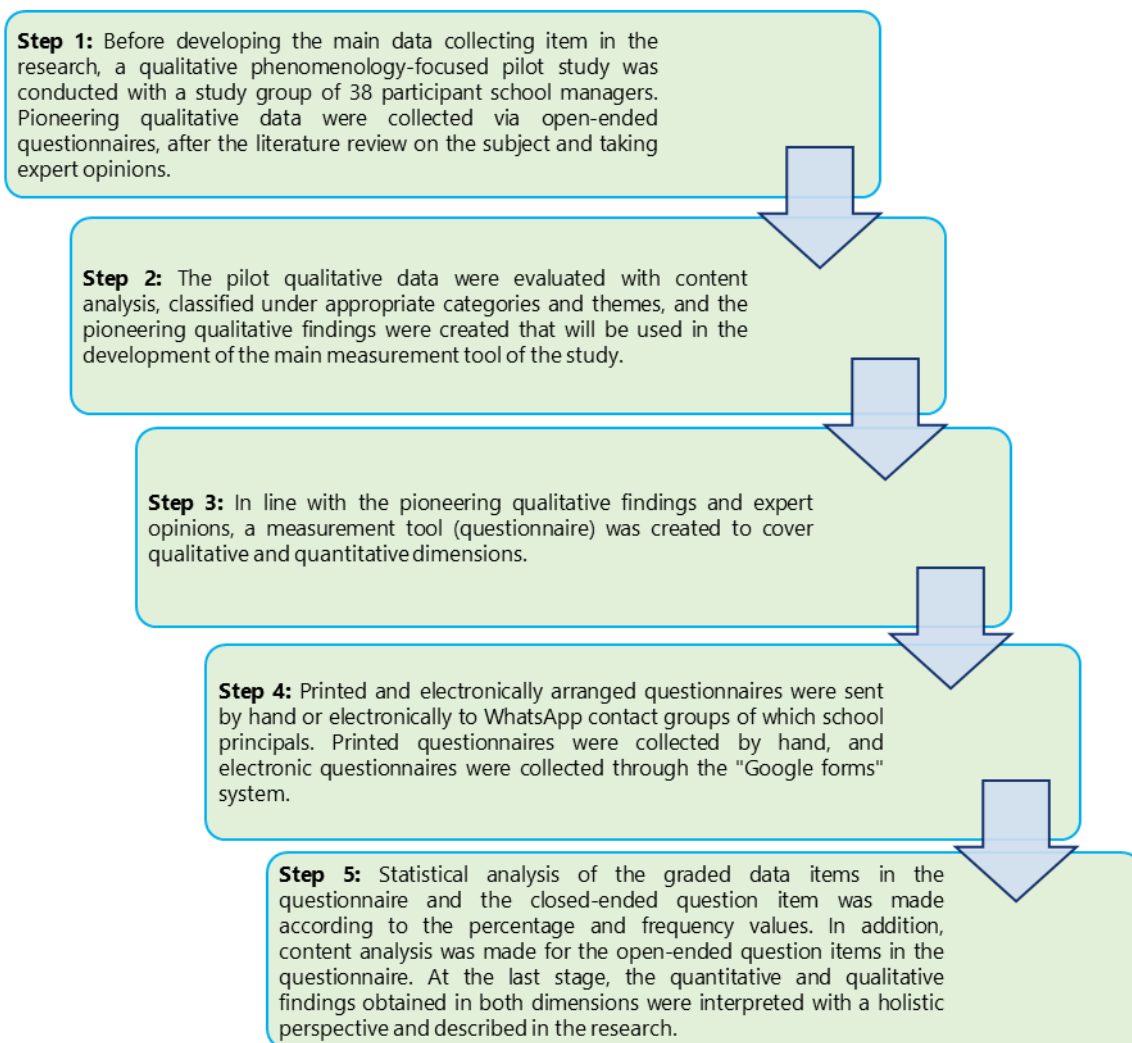

Figure 1. Outline of Research Process

Development of the Data Collection Tools

Based on the qualitative findings revealed at the end of the pilot study as explained in Figure 1, a questionnaire consisting of 21 items in quantitative and qualitative dimensions was created after taking the necessary expert opinions. According to Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, and Demirel (2018), the questionnaire is considered as an economical data collection technique that saves time for researchers in evaluating the views of large sample groups on the subject under investigation.

The process of forming the questionnaire was carried out in three stages shown in Figure 2. Accordingly: (i) Developing an open-ended question forms for the pilot study by conducting a literature review and applying it to volunteers (ii) creating scaled quantitative question items in line with the qualitative findings obtained from the pilot study (iii) creating the open-ended and closed-ended question items within the questionnaire.

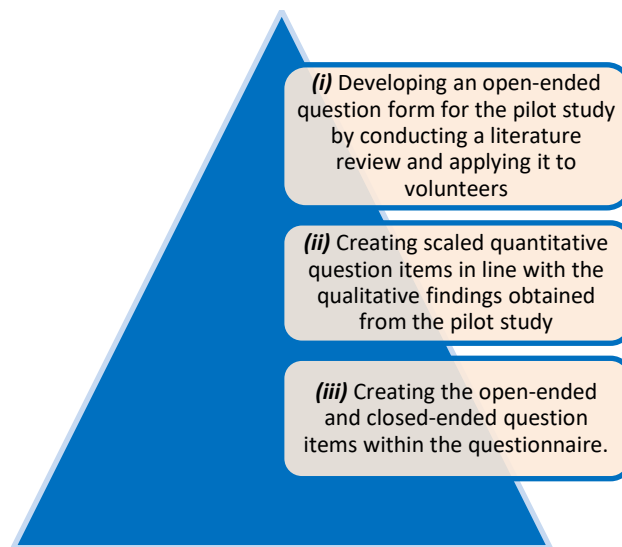

Figure 2. Development Stages of the Questionnaire

(i) By literature review, development of open-ended questionnaire to be used in pilot study and its application to volunteer participants

Before the measurement tool (questionnaire) being developed, a phenomenological qualitative pilot study was conducted with a volunteer study group of 38 school managers who participated in an in-service training course on AITs, organized in the province of Çorum in 2018. Qualitative data within the pilot study were collected by using open-ended question forms. The reason for choosing a pre-working group from the school managers is that they are assigned as investigators in the provincial education organizations, and also that their observing and personally experiencing the problems related to the fact of investigating phenomenon within local organizations of MoNE. Phenomenology is an approach that focuses on revealing the participants' individual experiences, interpretations and subjective evaluations in detail regarding the researched phenomenon. In phenomenology studies, it is a priority not to generalize the findings, but to reveal the phenomenon in detail (Ersoy, 2016; Hall, Chai and Albrecht, 2016; Patton, 1990).

Before preparing the open-ended question form within the pilot study, the conceptual literature was reviewed, previous academic studies on the subject were examined, and the research process and questions to be asked were interviewed with two school managers, two education supervisors and two academicians from the field of education management who had individual experiences in this field. In line with the information and interviews made within this framework, the relevant open-ended question form was finalized. Within the open-ended question form, the volunteer participants were asked what are the most important problems encountered during their investigative tasks; what kind of conflicts exist between the roles of school management and investigator; by whom and how AITs should be fulfilled; and what their solution suggestions for these problems are. At the end of the content analysis process carried out by two different coders, leading qualitative findings to be used in the creation of the scaled questionnaire items were distinguished.

(ii) Creation of scaled questionnaire items in line with the qualitative findings obtained from the pilot study

Leading findings obtained via categories and themes obtained through the analysis of the pilot study were taken as basis in creating the scaled quantitative items of the questionnaire. In order to evaluate the scaled questionnaire items in terms of meaning, grammar, content and the quality of measuring the targeted data, expert opinions were taken from four academics (working in the fields of Turkish education, education programs, education management, psychological counselling and guidance). The questionnaire items were finalized as a result of the group interview held with these experts.

Thematic classifications related to the most often problems that school managers have experienced during their AITs and the quantitative questionnaire items for determining the level of these problems are shown in Appendix. Accordingly, 18 scaled quantitative items in the second part of the questionnaire, as explained within Appendix 1, have been used to determine the level of problems faced by school managers in the process of investigations; how and by whom the AITs should be fulfilled. The created items were scaled in a 5-point system between 1 and 5 points, "(1) strongly disagree; (2) disagree; (3) partially agree; (4) agree, (5) completely agree".

(iii) Creating open and closed-ended question items to be included in the questionnaire

In the questionnaire, there are two open-ended and one closed-ended question item as well as 5-point questionnaire items. With open-ended questions, the participants were asked to indicate what the most important problems were experienced regarding the AITs and their solution suggestions. With a closed-ended question item consisting of five options about who should fulfill these duties were asked. These options were: (1) Education inspectors working in the province, (2) Lawyers to be assigned in provinces and districts, (3) School directors, (4) Provincial/district National Education Deputy Directors and Branch Managers. (5) Ministry education inspectors. Expert opinion has also been obtained regarding these items.

The ultimate data collection questionnaire was formed within three parts and 21 question items prepared according to the stages explained above in Figure 2. The first part consists of question items related to the demographic characteristics of the participants. The second part consists of 18 question items scaled within 5-point system; The third part consists of two open-ended questions and a multiple choice closed-ended question.

Participants

The participant group of the study consists of 301 school managers working throughout the province of Hatay in the 2019-2020 academic year. Participants were determined according to the appropriate sampling method, one of the non-random sampling methods (Büyükoztürk et al.). The sample size was determined using the sample calculation formula suggested by Balcı (2013, p. 108). Accordingly, it has been observed that the number of 301 participants is sufficient in terms of sample size, considering that there are 1152 school managers in public schools as of 2020 throughout the province of Hatay. No statistical analysis was made regarding the demographic data collected within the scope of the survey, but they were disclosed together with the percentage and

frequency values in order to describe the demographic characteristics of the participants. Demographic data of the participants is shown in Table 1.

Table 1. Demographics of the Participants

Demographics (n=301)		<i>f</i>	%
Working School Types	Preschool	18	5,98
	Primary School	103	34,22
	Secondary School	108	35,88
	High School	72	23,92
Graduation	Undergraduate	219	72,8
	Postgraduate	82	27,2
Seniority	1-5 years	120	39,9
	6-10 years	77	25,6
	11-15 years	32	10,6
	16 years and over	72	23,9
Gender	Female	10	3,3
	Male	291	96,7

Data Collection and Analysis

Data Collection

The questionnaire implementation process was carried out with the participation of 301 school managers in Hatay. Some questionnaire forms (10.6%; 32 forms) were collected by first-hand distribution. However, due to the pandemic restrictions experienced in the following period, the majority of the questionnaire forms (89.4%; 269 forms) were collected electronically. In this process, the electronic questionnaire form and the link address were sent to the "WhatsApp" contact groups of the school managers in Hatay city center and other districts, and the data were collected through the "Google forms" system. At the end of the questionnaire application process, a total of 352 questionnaires were collected, 320 of which were on Google forms and 32 of them by hand. After excluding the incorrectly or incompletely filled electronic forms as well as the ones which were sent more than once via the same e-mail address, a total of 301 questionnaires were subjected to statistical evaluation.

Analysis of the Qualitative Data

The qualitative data collected through open-ended questions in the questionnaire were evaluated by using content analysis. Content analysis is a technic conducted in order to reveal the concepts and relationships based on qualitative data by examining them in-depth. In this framework, similar data are gathered around certain concepts, categories, and themes, and then interpreted after classification (Yıldırım and Şimşek, 2006). Asking the same questions in written form to all participants in a systematic series in open-ended question forms is considered as an application that makes it relatively easier to compare and analyze the qualitative data (Karasar, 2002; Punch, 2005, Yıldırım and Şimşek, 2006). The qualitative data were analyzed by content analysis and

classified according to the categories and themes created after coding. Qualitative data were first coded to reflect common views, grouped according to common categories, and then classified according to themes formed under an inclusive subheading. In addition, the relevant findings were explained in tables together with the frequency and percentage values, and the opinions reflecting the common views of the participants and considered as important and original in terms of the results of the study were described through direct quotations as well.

Analysis of the Quantitative Data

The quantitative data items of the questionnaire were created in such a way that each of them could be evaluated separately, without taking the total score. Accordingly, the percentage and frequency values of each item were calculated statistically, and the participation levels were interpreted and described within the framework of the percentage and frequency values together with the qualitative findings of the research. The answers to the closed-ended question about who should carry out the AITs were interpreted holistically according to the percentage and frequency values together with the qualitative findings.

Validity and Reliability

Unlike the positivist research approach, a trustworthiness approach was used in the qualitative dimension of the study for reliability. The trustworthiness approach is considered as a validity/reliability approach specific to the qualitative research, which is based on four basic features: credibility, transferability, dependability and confirmability (Guba, 1981; Daymon and Holloway, 2003; Shenton, 2004; Arastaman, Fidan and Fidan, 2018). Although the questionnaire is widely used in collecting data regarding demographic information and various opinions and expectations, it does not technically allow statistical operations within the scope of item analysis and reliability, since each item is evaluated separately and the total score is not obtained (Erkuş, 2007; 2010). Nevertheless, in the process of creating, interpreting and evaluating the quantitative items graded in the 5-point system in the questionnaire, the reliability criteria in the qualitative dimension were also considered in quantitative dimension of the study, and ethical criteria were taken into consideration together with the validity/reliability principles specified in all stages of the research. According to this:

Qualitative Dimension

In order to provide reliability criteria of trustworthiness within the scope of credibility, dependability, confirmability, and transferability along the research, the following criteria were considered:

- Before creating the questionnaire to be used in the research, a qualitative-focused pilot study was conducted by scanning the literature and obtaining expert opinions. The questionnaire to collect research data has been designed in a way that is to evaluate the problem areas, solutions, and suggestions which were revealed by the pilot study in more detail through a large study group.

- The participants joined the study on a voluntary basis. In this context, a participant confirmation button was added to the introduction of the electronic questionnaire, together with an explanation that the participant had “voluntarily participated in the research”, and participants were allowed to fill out the questionnaire only if they approved to join.
- In addition, while direct quotations were given in the study, the participants were coded with nicknames such as M-1 and M-301, and they were referenced without specifying a name.
- The development process of the measurement tool, the method, and the objectives of the research have been described in detail in the research.
- In order to reduce subjective evaluations and facilitate categorical classifications, open-ended questions were asked in a written specific order.
- The analysis of the qualitative data of the research was carried out by two different coders who are experts in their field in accordance with the content analysis criteria. In order for the coding to be compatible to a great extent, the coders made joint evaluation interviews regarding the categories and themes that were coded differently and formed thematic classifications in a common consensus.
- In addition, the research process and the collection and evaluation of the relevant data have been clearly demonstrated in the study, by considering ethical standards at all stages of the research.

Quantitative Dimension

- The quantitative questionnaire items were formed in line with the pioneering qualitative findings obtained from the pilot study, and also by taking the expert opinions of the academics. In addition, opinions were obtained from three school managers on the intelligibility of the items, the reflection and inclusiveness of the problems, and the applicability of the items before the ultimate questionnaire form.
- The obtained quantitative findings have been interpreted and described together with the qualitative findings within the data diversity, as well as the percentage and frequency values.

FINDINGS

Through the analysis of the research data, those quantitative and qualitative findings below have been reached and discussed under two subheadings Accordingly:

Quantitative Findings

The findings in the quantitative dimension of the study were evaluated under the sub-headings of "problems encountered during the tasks of observance" and "by whom should carry out the tasks of observance". According to this:

a) Quantitative Findings Regarding the Problems Experienced during the AITs

Data on these problems are given in Table 2.

Table 2. Percentage and Frequency Values Regarding the Problems Experienced during the Aits.

Items	Strongly Disagree		Disagree		Partially Agree		Agree		Completely Agree	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. The time given for the fulfillment of the AITs is sufficient.	43	14,3	28	9,3	76	25,2	83	27,6	71	23,6
2. I have difficulty in carrying out my AITs together with the school management.	26	8,6	24	8,0	50	16,6	56	18,6	145	48,2
3. I believe that I have sufficient experience in AIT issues.	60	19,9	47	15,6	92	30,6	51	16,9	51	16,9
4. I have difficulty in evaluating the legal dimension of the incident subject to investigation.	39	13,0	42	14,0	78	25,9	58	19,3	84	27,9
5. I experience conflict between my educator' role in school administration and my questioning role in investigation.	59	19,5	43	14,2	68	22,5	54	17,9	78	25,8
6. I have difficulty since I am familiar with the persons under investigation.	34	11,3	40	13,3	65	21,6	67	22,3	95	31,6
7. I am having difficulties since the subject to be investigated has not been clearly stated in AITs documents.	57	18,9	46	15,3	71	23,6	57	18,9	70	23,3
8. I have difficulty in transportation to the place where AITs will take place.	52	17,3	44	14,6	80	26,6	60	19,9	65	21,6
9. I believe that I have sufficient knowledge of legislation on AITs issues.	30	10,0	35	11,6	88	29,2	94	31,2	54	17,9
13. I believe that the AITs are not equally distributed among school managers.	34	11,3	38	12,6	52	17,3	45	15,0	132	43,9

When Table 2 examined; it is observed that the participation rates at the level of "agree and completely agree" are over 50% for the items on "the difficulties of carrying out the AITs together with school management tasks" and "the difficulties that stem from being familiar with the persons under investigation". According to these findings, it has observed that 66.8% of the participants (f=201) experience difficulty in carrying out the investigating tasks along with their school management tasks; 58.9% of them (f=177) believe that AITs are not equally assigned among the school managers; 53.9% of them (f=162) have difficulty since they are familiar with the persons to be investigated.

In addition, it is observed that the participants have difficulty in evaluating the legal dimension of the incident subject to investigation (47.2%; f=142); they experience conflicts between educator's and investigator's roles (43.7%; f=142); they have difficulty as the subject to be investigated has not been clearly stated in AITs documents (42.2%; f =127); they have difficulty in transportation to the place where AITs will take place (41.5%;

f=125); and their participation rates at the “agree and completely agree” levels for these items were also above 40%, which also indicates that these views are relatively supported by an important number of participants.

b) Quantitative Findings On How and By Whom The AITs Should Be Carried Out.

Related data are shown in Table 3.

Table 3. Frequency and Percentage Values for How and by Whom the AITs should be Performed

Items	Strongly Disagree		Disagree		Partially Agree		Agree		Completely Agree	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
10. I believe that AITs counseling units which will guide to investigating school managers should be established within the district educational directorates.	7	2,3	10	3,3	18	6,0	56	18,6	210	69,8
11. The AITs should be carried out by the persons who are specialized in this field, except for the school managers.	16	5,3	10	3,3	22	7,3	48	15,9	205	68,1
12. The school managers should be officially on leave while fulfilling the AITs.	11	3,6	6	2,0	19	6,3	50	16,6	215	71,4
14. The AITs should be fulfilled by education inspectors working in the province.	23	7,6	14	4,7	45	15,0	40	13,3	179	59,5
15. I believe that the investigating school directors should be assigned from other outside districts than their own working district.	62	20,6	41	13,6	53	17,6	36	12,0	109	36,2
16. The AITs should be fulfilled by commissions to be established in districts and provinces.	27	9,0	17	5,6	56	18,6	69	22,9	132	43,9
17. The AITs should be fulfilled by lawyers to be assigned in districts and provinces.	48	15,9	34	11,3	56	18,6	58	19,3	105	34,9
18. Extra wages and travel allowances should be paid for the AITs of the school managers.	8	2,7	6	2,0	15	5,0	42	14,0	230	76,4

When Table 3 examined; it is observed that the participation rates at the level of "agree and completely agree" are over 80% for the items above, especially on “Extra wages and travel allowances should be paid for the AITs of the school managers” (90.4%; f=272); “I believe that AITs counseling units which will guide to investigating school managers should be established within the district educational directorates” (88.4%; f=265); “The school managers should be officially on leave while fulfilling the AITs” (88%; f=264); and “The AITs should be carried out by the persons who are specialized in this field, except for the school managers” (84%; f=253) and these views above are observed to be strongly supported by the participants. In addition to the quantitative questions in the

questionnaire, a closed-ended question was also asked the participants about who should carry out these tasks. The percentage and frequency values of this question are shown in Figure 3.

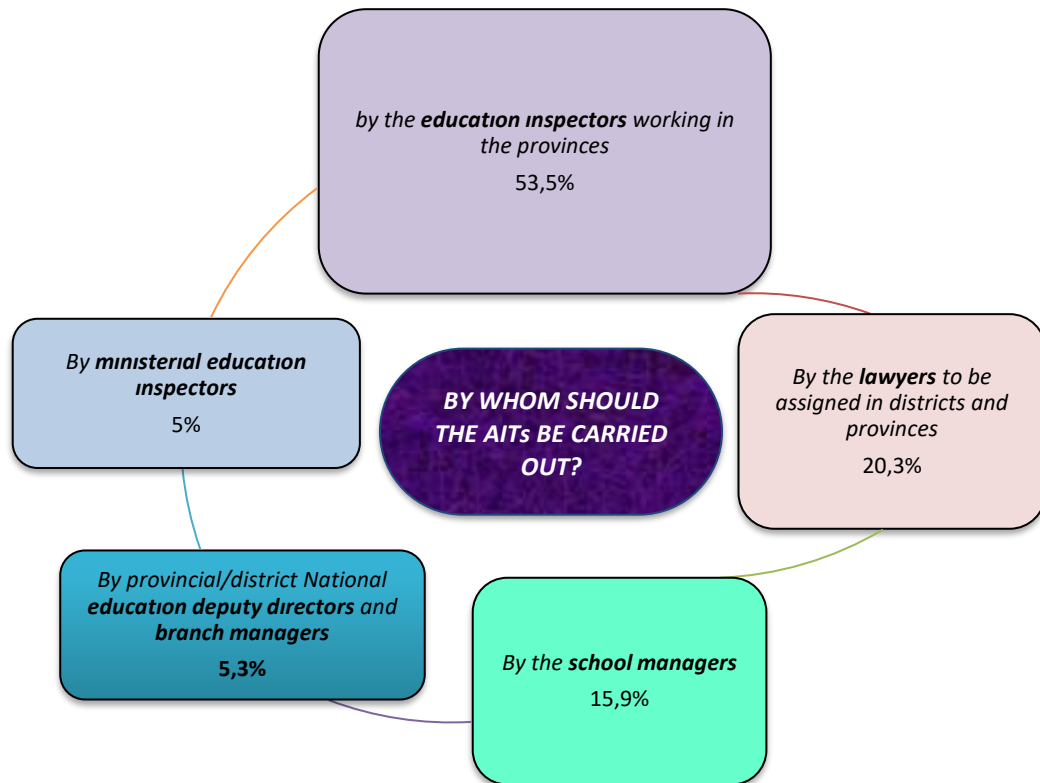

Figure 3. Participation Percentage Values about by Whom the AITs should be Carried out

According to Figure 3, it is observed that the participants support the view that these tasks should be carried out by education inspectors working in Provincial Directorates of National Education (53.5%; f=161). However, the rate of the participants who think that these tasks should be carried out by school managers is only 15.9%. This finding largely overlaps with the quantitative findings of the study. Participation rates at “agree and completely agree” levels revealed similarly high scores (84%; f=253) for the items stating that “The AITs should be carried out by the persons who are specialized in this field, except for the school managers”. Accordingly, it has been observed that the findings of the research in this direction are statistically supported by qualitative and quantitative findings at both dimensions of the study.

Qualitative Findings

a) Qualitative Findings Regarding the Problems Experienced during the AITs

The related qualitative findings are shown in Figure 4.

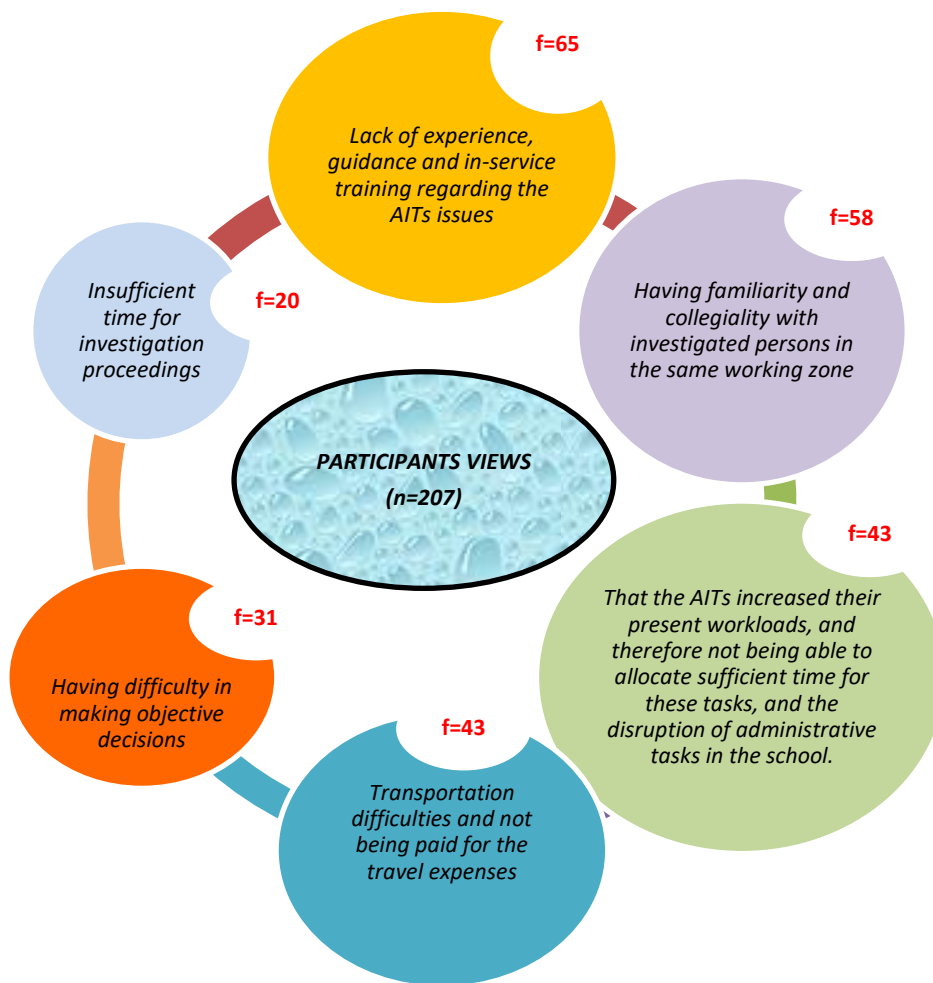

Figure 4. Findings Regarding the Problems Experienced by the School Managers during the AITs.

When Figure 4 examined:

✓ The participant school managers (f=65) stated that they had significant problems due to lack of experience, guidance, and in-service training about the AITs and law issues, however, they stated that there were not enough in-service training and guidance units for school managers. Some remarkable participant views on this issue are as follows:

"Being an investigator requires expertise. We are not experts. Since we are not the law persons, we cannot make the right decision" (M-67);

"... We do not have sufficient legal knowledge and experience in investigation tasks" (M-269);

"... not being provided with the necessary servant training towards investigation tasks,..." (M-73);

"... Failure to establish examination, investigation and consultancy units in the District Directorates of National Education to guide the investigating school managers" (M-107);

"... Trying to carry out a task one does not know by asking one to another person or searching for legislation" (M-123).

It is observed above that the participants' views are mainly focused on interpreting the legislative and legal dimensions and the lack of knowledge and experience on the AIT issues.

✓ The participants (f=58) stated that knowing other persons in the same working environment forced them in this process; that AIT procedures also caused various resentments and conflicts; and that being investigator for other persons who have the same collegial status makes these tasks more difficult for them. Some remarkable participant views on this issue are as follows:

"... As the school managers, we sometimes come across role conflict through the investigations for the persons with many of whom we are familiar and friends" (M-82);

"... The decision of the investigation may lead to some kinds of resentments between the parties since those involved in the investigations are familiar" (M-93);

"...to investigate a colleague in the same position" (M-203).

It has been observed that the qualitative findings above are also supported by quantitative findings as the item stating that "I have difficulty since I am familiar with the persons under investigation" revealed a relatively high participation score (53.9%; f=162) at the "agree and completely agree" participation levels.

✓ The participants (f=43) stated that they could not allocate sufficient time for these tasks and that other administrative tasks in the school were disrupted as AITs increased the current workload.

According to participants, these tasks increased their already intense workload, therefore they could not devote enough time to AITs, and their administration tasks at school were also negatively affected by this. Furthermore, AITs do not provide them with any advantage or reward, and therefore, these tasks do not go beyond being an additional task that increases the workload of their responsibilities.

"Being assigned for AITs alongside school affairs prevents us from allocating enough time to school" (M-95);

"We go to quit school and go for investigation tasks, thus, our school work is hampered." (M-164);

"Creating additional workload with our own administrative works; moreover, it does not have such gains as extra subsistence or service score for school managers, etc."(M-146);

"Due to the main administrative tasks in our schools, we cannot devote enough time to investigation tasks." (M-104);

"... that the school managers' leaving school and going for these tasks, and that these tasks being drudgery" (M-262).

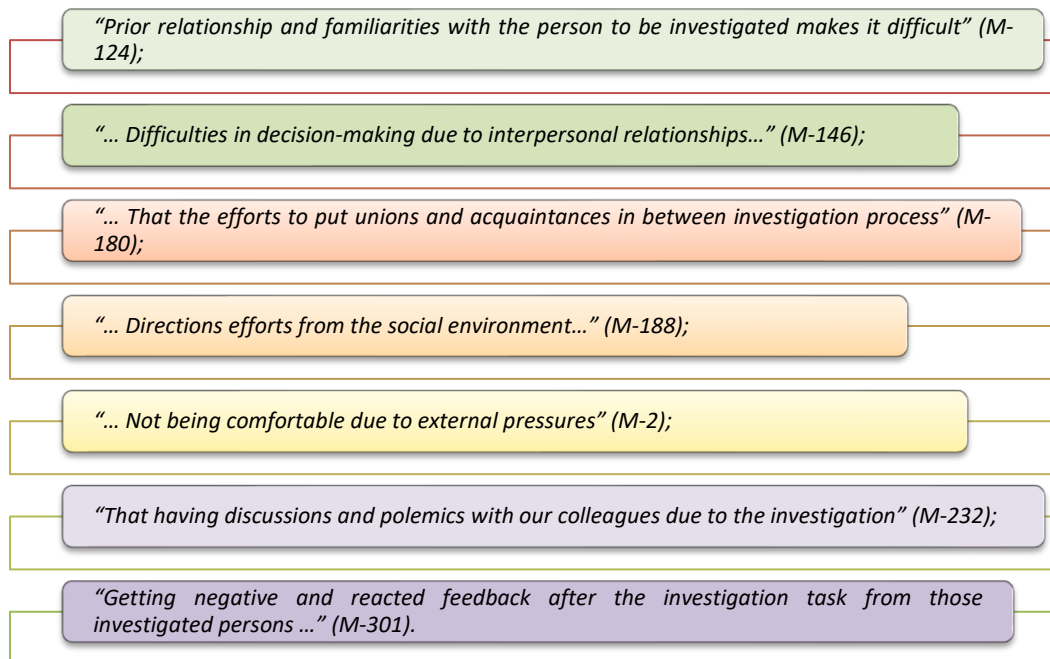
As demonstrated by the participant views above, both the qualitative and quantitative findings of the study reveal that the AITs increase the current workload of school managers and hinder to fulfil their administrative tasks at schools. This finding has been also supported by the percentage and frequency values of the quantitative dimension of the study as it revealed that the participation score at "agree and completely agree" for the item stating that "I have difficulty in carrying out my AITs together with the school management" was relatively high since 66.8% of the school managers (f=201) have supported this view.

✓ The participants (f=43) stated that they had difficulties in transportation to the places where AITs would be done and that this imposed an additional financial burden for them due to not being paid for the travel allowances.

"Non-payment of travel and transportation" (M-97);

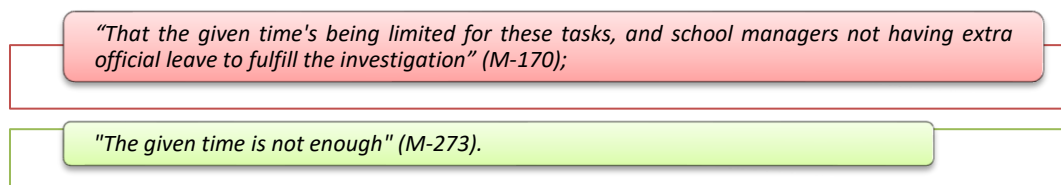
"... while traveling for AITs, a certain amount of time and money is spent. Therefore, the AITs should provide a certain tangible benefit for school managers as well" (M-151);

✓ The participants (f=31) stated that they had difficulty in making objective decisions due to various reasons during the AIT process. For example:

According to the participants' views above, the main reason that make it difficult for investigators to make objective decisions are observed to stem from that having personal ties and familiarity with the persons under investigation. Additionally, that intervention and direction efforts within the investigation process; that the confidentiality of the investigation not being considered along the process; that the investigated persons' wish to involve other persons and pressure groups with common acquaintances in the investigation process; and that the persons react negatively at the end of the AIT procedures are observed to be the others reasons that makes the decision-making difficult for the school managers.

✓ The participants (f=20) stated that the time given for the AITs was not sufficient, and they are not officially on leave while performing these tasks.

✓ In addition to the subjects specified in figure 4, that making any kinds of complaints unnecessarily the subject of investigation (f=8); not clearly stating the subject and lack of documentation (f=7); that having role confusion and not being able to use investigator authority properly (f=6); that the difficulties in reaching people (f=6); that the objective criteria for assigning tasks being not followed and disregarded (f=5); that difficulties with statements writing (f=3); that the difficulties in writing reports (f=3); that the AITs not being assigned on voluntary base with consulting to the school managers (f=2); private room and office shortage in schools for the AIT process

(f=1); and that the occurrence of internal conflicts in the organizations where the AITs take place (f=1) are observed to be the other experienced and expressed problems by the participants. Some remarkable views on these issues are as follows:

"Unnecessary and unreasonable complaints" (M-238);

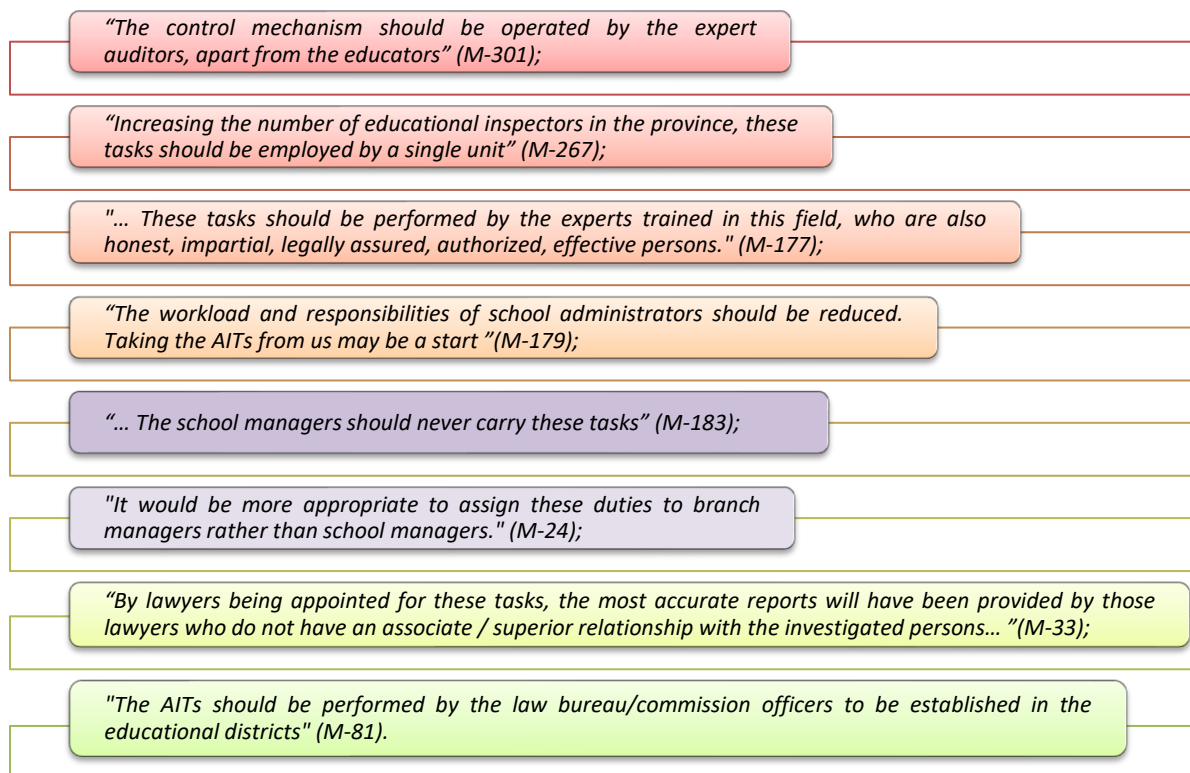
"The official letter and documents received are not sufficient and understandable" (M-224);

"... The task of investigation is not fully understood by the authorities, we have difficulty in explaining our tasks and responsibilities to those who will be interviewed." (M-262);

"The investigation tasks should not be given to the principals without being asked whether they want it or not." (M-96);

"... There is no obvious criterion in AITs assignments..." (M-281).

When the opinions about the solution suggestions of the problems by the participants holistically evaluated (n=186); the participants (f=101) stated that these tasks should be fulfilled by other persons, units, or commissions instead of school managers as suggestion for the solution of the problems. School managers suggested as an alternative solution for the problems that these duties should be carried by the inspectors instead of school managers (f=49); also by a unit or commission composed of experienced people who are specialized in their fields and permanently do these tasks (f=29); by the lawyers (f=16) and branch managers or other superior positioned directors to be assigned for these tasks (f=7). In addition, it is seen that the school managers (f=8) stated with certain expressions that these duties should not be assigned to school managers in any way. Some participants' views on this issue are as follows:

In addition, the participants suggested the following solutions for the problems that they have come across during the AITs. These views are sum up in figure 5:

In addition, the participants suggested that

- The vehicles for transportation, travel and wage payments for the AITs should be supplied for school managers (f=37);
- The school principals should be considered officially on leave while performing these duties (f=21)
- Providing comprehensive in-service training to school managers to perform AITs (f=21)
- The appointment of investigators should be done among those school managers who work in other educational districts than the investigation take place (f=12)
- The counselling units or commissions should be established to guide investigators for AITs in districts (f=6)
- The time given for these tasks should be increased (f=6)
- The complaints should be reexamined by a commission before starting the investigation, and the unjust and unwarranted complaints should be initiated by counter legal actions (f=5)
- Outer intervention should not be allowed and by this way investigators should be enabled to exercise their power and authority properly (f=5)
- These tasks should be given on a voluntary basis rather than mandatory for school managers (f=5)
- The new legislation should be prepared to regulate the powers and authority of school managers for AITs (f=4)
- These posts should have the qualification of reward and incentives that will affect the career and promotion of school managers (f=3)
- The school managers should be assigned for AITs according to the equal and certain criteria (f=3)
- Private investigation room, place or office where they can operate the AITs procedures should be allocated (f=2)
- And the documents of the previous sample investigation reports should be shared to guide for school managers along the AIT process (f=1)

Figure 5. Solutions Suggested by the School Managers towards the AITs.

Some striking suggestions from these solutions are expressed as follows:

"... Allocation of vehicles or payment of travel allowances" (M-246);

"School managers should be considered as officially leave on days with AITs" (M-62);

"Investigators should be taken to a central in-service training course in this field and professionalized, and this quality should also be approved" (M-146);

"... Granting some positive privileges for school principals since they fulfill the AITs..." (M-154);

"A particularly more comprehensive in-service training should be given for school managers" (M-285);

"Experts from outside the district where investigation take place should be assigned who can evaluate the event more objectively" (M-58);

"There are a lot of unnecessary and unreasonable investigations; first these investigations should not be started. When the school managers pay full attention and focused on the investigated events during these assignments, they break away from school administration, so they should not be assigned for these tasks"(M-143);

"Investigations should be completely objective, nobody should be involved or intervened" (M-94);

"The person to be assigned should be asked before assignment for his/ her consent about the task" (M-209);

"... The same people should not be permanently assigned for the AITs" (M-198);

"...counseling and advisory units for AITs in educational districts should be established" (M-288).

CONCLUSION and DISCUSSION

When the qualitative and quantitative findings of the study were evaluated as a whole, the following results were obtained regarding the problems faced by school managers during the AITs and their solution suggestions, and by whom and how these tasks should be carried out, and these results were summarized and discussed under two subheadings. According to this:

a) Results Regarding the Problems Experienced during the AITs

1) It has been observed that the school managers have experienced problems such as role conflicts, difficulty in objective decision-making, and their social relations being damaged due to knowing and having familiarity with the investigated persons.

The qualitative findings indicate that most of the school managers have difficulties due to having familiarity with the investigated persons. In addition, these findings are also supported by the quantitative findings of the study. School managers stated that knowing the persons in the same working environment forced them to make objective decisions in AITs process, caused various resentments and conflicts in terms of social relations within the institution, and this situation caused the AIT process to be involved and intervened by mutual friends and other familiar persons. They stated that this situation also made objective decision-making difficult for them.

When the participants' opinions regarding this result evaluated, it is understood that the most important reason that disaffects objective decision-making is that they are working in the same social environment with the investigated persons and that those investigated persons trying involvement and intervention within AITs process through common acquaintances and friends. In this case, the fact that school managers make inquiries about the person they know prevents them from making objective decisions and causes various problems and resentments among the administrators of the same institution as well.

This result we obtained in the study overlaps with some other research findings. In the study conducted by Ekinci and Sabancı (2020), it was stated that school managers may be exposed to various directions from their friends while carrying out such duties and this situation causes anxiety for the assigned school managers as an investigator. In the research conducted by Ayvaz (2017), it was found that there may be direction efforts regarding the results of AIT transactions. Similarly, in the study conducted by Şirin and Dal (2019), it is seen that the participant school managers stated that they had conscientious difficulties in making an objective decision while investigating their colleagues in the same institution, that they had to investigate their colleagues psychologically, therefore, they did not find it appropriate for school managers to be assigned for these tasks.

2. It has been observed that some school managers have difficulties in interpreting and evaluating the legal dimension of AIT issues and that they need in-service training around these points.

In the qualitative dimension, a significant portion of the participants stated that they lack knowledge and experience on how to carry out AIT processes. However, it seems that these findings are not fully supported by the quantitative findings of the research. Accordingly, it is thought that these problems expressed in the qualitative dimension are not valid for the participant school managers in general. According to the quantitative results, only 21.6% of the participants did not find their legislative information sufficient; likewise, only 35.5% of them did not find their investigation experiences sufficient.

However, it is seen that the problem experienced is more prominent in terms of evaluating the legal dimension of the incident during the AIT process, and a significant portion of the participants (47.2%) support the view that they have difficulty in evaluating the legal dimension. In the qualitative dimension, while some participants strongly stated that they had a lack of experience in legislative knowledge and conscientiousness (f=65), the quantitative findings indicate that these stated problems are not valid for the school managers in general. Nevertheless, when the qualitative and quantitative findings on the subject evaluated together, it can be argued

that the problem experienced is more focused on evaluating the legal dimension of the incident subject to AIT transactions.

3. A significant number of school managers have difficulties due to the fact that they have to carry out the investigating tasks together with the school management. It has been observed that the AITs increase their current workload and disrupt other tasks at school.

In the qualitative dimension, the participants stated that they were unable to devote enough time to AITs as they increased their existing workloads, and other management tasks at the school were also disrupted due to the AITs. School managers think that their workloads related to school administration are excessive, and besides, being assigned for such tasks increases their current workload. Participants also stated that the AITs being subject to a certain time limitation and the school managers not being considered officially on leave during these tasks further increase this problem.

On the other hand, it is observed that some quantitative findings of the study also differed partially as 51.2% of the participants stated that the time given to complete the AITs was sufficient. This difference between the qualitative and quantitative findings of the study is thought to be due to the lack of time problem not being a priority for all the participants. Although some participants stated the time shortage as a priority problem in the qualitative dimension, it is seen that this problem was not evaluated with the same priority by the school managers in general. It can be argued that the main problem at this point stems from the fact that school managers have to carry out investigative tasks together with their school management duties, and consequently, they cannot allocate sufficient time to fulfill the investigation tasks, rather than the insufficient time given to complete the investigation tasks. Nevertheless, according to another quantitative finding of the research, it is observed that 66.8% of the participants stated that they have difficulties in carrying out the AITs together with the managerial duties.

These results are observed to be similar to the results of various studies in the literature as well. For example; the results of the study conducted by Ekinçi and Sabancı (2020) indicate that school managers have a time shortage in preparing for investigations, and this situation negatively affects their other administrative duties at school. In the study conducted by Şirin and Dal (2019), school managers stated that their workloads were increased with their AITs and as a result, the desired efficiency could not be obtained in both schoolwork and AIT procedures. As the qualitative and quantitative results of the study indicate, the main reason why school managers oppose the execution of AIT transactions by themselves is that these tasks increase the current workload of school managers, and also these extra tasks do not serve any career gains or rewards.

4. It is observed that a significant number of school managers demanded to be paid for transportation and allowances for these tasks, as they have difficulties in reaching the place where AITs will be held.

The qualitative findings of the study indicate that the participants experienced difficulties as they are not paid for transportation, and got allowances for these tasks. These findings also overlap with the quantitative findings of the research, accordingly, it is observed that 90.4% of the school managers demand extra allowances for these task.

Although the appointment of school managers is carried out within the framework of legal legislation (Provincial Administration Law, 1949), school managers do not consider these tasks within their main official duty field and these tasks increase their current workload. Therefore, school managers think that these tasks should be paid or should bring them some career advantages. Likewise, the results of some other studies on this subject also indicate that the school managers demand that they be paid travel allowances and extra wages as these tasks increase their current workload at school (Ekinçi and Sabancı, 2020; Şirin and Dal, 2019; Ünal and Kafalı, 2017).

b) The results regarding the Solution of the Problems Experienced during the AITs, How and by Whom These Tasks Should Be Fulfilled

1. It is observed that school managers do not consider these tasks within their main official duty field, and they demand that AITs be carried out by educational inspectors, lawyers, branch managers and other commissions, apart from school managers.

In the qualitative dimension of the study, the participants stated that these tasks should be fulfilled by education inspectors, commissions to be established in educational directorates, experts and lawyers to be assigned within provinces and districts. In addition, a significant portion of the participants argues that the fulfilment of these tasks by other experts other than school managers as a fundamental solution towards these problems.

The quantitative results also indicate that the participants mostly (84%) support the view that these tasks should be performed by field experts. When the qualitative results regarding who should fulfil these task examined, the majority of the participants supported the views that AITs should be carried by the education inspectors in provinces (53.5%), by lawyers to be assigned within the provinces (20.3%), by school managers (15.9%), by provincial educational deputy director and district branch managers (5.3%) and ministerial education inspectors (5%). Accordingly, most of the participants are of the opinion that these tasks should be carried out by education inspectors working in the province. However, the rate of the participants who argue that these tasks should be carried out by school managers is only 15.9%. Based on these results, it can be argued that school managers do not fully adopt the AITs, they argue that these tasks should be carried out by other experts rather than themselves as they evaluate the AITs outside their own duty field.

Within the Turkish Education System, inspection has a deep-rooted tradition starting from Ottoman period until today, so it is seen that AITs have been carried out by inspectors for many years, together with the inspection activities (Özmen et al. 2014; Taymaz, 1997). The legislation of the Ministry of National Education on the subject stipulates that AITs are primarily carried out by the ministry's education inspectors. However, it is quite evident

that the current number of ministerial education inspectors is not sufficient to carry out these procedures effectively. Therefore, it is suggested that the inspectorate system within the central and provincial organizations of MoNE should be restructured with a holistic perspective and that the provincial inspectors being re-employed can be solutions for the current problems related to AITs.

In the study, the participants also made suggestions that AITs should be fulfilled by lawyers as a solution proposal. However, such tasks are not considered within the scope of duty of lawyers within the Ministry of National Education. All the inspectors to work in the central ministerial organization and in the provincial organization of MoNE are selected as assistant inspectors in the first place according to the results of the written and interview examinations. The candidates who have been successful through these qualification examinations at the end of a three-year candidacy process which is focused on in-service training and on-the-job trainings, are able to start working as inspectors (MoNE Inspection Board Regulation, 2017).

When these professional selection conditions considered, it is observed that the profession of inspecting has been regarded as an important duty position within the Turkish Education System since the Ottoman period, and today the profession of inspecting is regarded as one of the career profession groups in state public sector of Turkey, thus the candidates can be appointed to these positions only by completing certain success and experience standards. Consequently, the inspectors ought to have the knowledge and experience to meet certain standards in auditing, law, and legislation (MoNE Task Standards, 2019; Özmen et al., 2014). However, it is likely to be quite difficult for school managers who do not receive such a specified training standards to perform AITs. In addition, AITs are considered to be a process that must be carried out precisely and carefully in terms of the career of the educational personnel, since these proceedings are likely to bring about negative consequences for education personnel. For this reason, it can be argued that the AITs being practiced only by professional education inspectors working in the central and provincial organizations of the Ministry of Education can also make contributions to effective and efficient management of public human resources in the field of education.

2. In the qualitative dimension of the research, various solution suggestions were made by the participants towards the problems experienced.

According to these views, solutions stated by the participants can be sum up as follows: “investigators should be paid for transportation and extra wages, by allocating vehicles; should be considered officially on leave while performing these tasks; should be provided comprehensive in-service training for school managers on AITs; appointment of investigators should be held from among those school managers working outside the district where investigation takes place; the unit or commission to guide investigators should be established in the districts educational directorates; the time given for these tasks should be expanded; the complaints should be examined by a commission before the investigation process being initiated, and counter action should also be put into practice regarding the unjust and unwarranted complaints; the external interventions should not be allowed and the investigators should be enabled to exercise their powers properly; these tasks should be

assigned on a voluntary basis rather than mandatory; these tasks should have the quality of career rewards and incentives for school managers; and AITs should be delivered among the school managers equally according to certain criteria”.

In the quantitative dimension, the current study concluded that the participants highly supported such views stating “that the extra wages and travel allowances should be paid for the AITs of the school managers” (90.4%; $f=272$); “that the AITs counselling units which will guide to investigating school managers should be established within the district educational directorates” (88.4%; $f = 265$); and “that the school managers should be officially on leave while fulfilling the AITs” (88%; $f = 264$).

These results also overlap with the other research results in literature. According to results of those studies, AITs are already considered as drudgery by school managers (Ünal and Kafalı, 2017); the school managers think that they are not sufficient in terms of expertise and skills required for these tasks (Ekici and Sabancı, 2020); and the school managers do not regard themselves as experts on these issues, and that they are psychologically worn out due to having to investigate their own colleagues (Şirin & Dal, 2019).

RECOMMENDATIONS

1. The inspectorate system within the central and provincial organizations of MoNE should be restructured with a holistic perspective. As in career based professions such as district governorship, specialist physician, and auditor in other public institutions, AITs within the MoNE organization should only be carried out by professional educational inspectors.

2. Considering the AITs being a special field that requires expertise, the problems experienced by school managers through this study are thought to be able to affect the working peace and climate negatively within the institutions. Thus, the school managers should not be assigned for AITs.

3. While determining the subjects of in-service training towards school managers regarding the AITs, more emphasis should be placed on interpretation and application of the legal dimension of the information in the legislation.

4. A number of career gains and awards should be provided to school managers who carry out AITs. For example, that giving a certain service score for school managers who have fulfilled a certain number of AITs, and a certain additional score to be valid in appointment and relocation procedures or promotion exams are likely to contribute to making these tasks more effective and willing.

ETHICAL TEXT

This study has been fulfilled in accordance to the journal writing rules, publication principles, ethical research standards. The ethical committee approval for this study was given by Educational Sciences Ethics Committee,

Hatay Mustafa Kemal University (The date and number of the approval document is 06/03/2020-E.14629). All the responsibilities belong to the authors for any violations regarding the article.

Author(s) Contribution Rate: The 1st author's contribution rate to the article is 70%. The second author's contribution rate to the article is 30%.

REFERENCES

- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö., & Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenirlik: Kuramsal bir inceleme. *YYU Journal of Education Faculty (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi)*, 1, 37-75.
- Aydın, M. (2014). *ağdaş Eğitim Denetimi (6. Baskı)*. Gazi Kitabevi.
- Ayvaz, M. (2017). Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevine İlişkin Görüşleri [Master's Thesis]. Ankara University, Institute of Social Sciences.
- Baki, A., & Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Electronic Journal of Social Sciences (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi)* 11(42), 1-21.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Pegem Academy Publishing.
- Başaran, İ. E. (1985). Örgütlerde işgören hizmetlerinin yönetimi. *Ankara University, Faculty of Educational Sciences Publication (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını)*, (139).
- Büyüköztürk, ř., Kılıç akmak, E., Akgün, . E., Karadeniz, ř., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Academy Publishing.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research*. Third.
- Daymon, C., & Holloway, I. (2003). *Qualitative Research Methods in Public Relations and marketing communications*. Rout ledge.
- Civil Servants Law (1965). Law No. 657 on Civil Servants. *Official Gazette (657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, Resmi Gazete, 3/07/1965)*. Number:2056.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Düztepe, H. (2019). *ğretmen, ynetici ve mfettişlerin okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerine ilişkin grşleri* [Master's Thesis], Akdeniz University, Institute of Educational Sciences.
- Ekinci, H. & Sabancı, A. (2020). Okul Müdürlerinin Soruştırma Görevlerini Yerine Getirirken Karşılaştıkları Sorunlar. *Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi)*, 39(1), 138-154.
- Erkuş, A. (2007). Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarında karşılaşılan sorunlar. *Turkish Psychological Bulletin (Türk Psikoloji Bülteni)*, 3 (40), 17-25.
- Erkuş, A. (2010). Psikometrik terimlerin Türkçe karşılıklarının anlamları ile yapılan işlemlerin uyuşmazlığı. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology (Eğitimde ve Psikolojide lme ve Değerlendirme Dergisi)*, 2, 72-77.
- Ersoy, A. F. (2016). *Fenomenoloji. Eğitimde nitel araştırma desenleri* [Phenomenology. Within Qualitative research designs in education], p. 51-110. Anı Publishing.

- Guba, E.G. (1981). Criteria for Assessing the Trustworthiness of Naturalistic Inquiries. *Educational Communication and Technology*, 29 (2), 75-91.
- Hall, E., Chai, W., & Albrecht, J. A. (2016). A qualitative phenomenological exploration of teachers' experience with nutrition education. *American Journal of Health Education*, 47 (3), 136-148.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi. (11. Baskı)*, Nobel Publishing.
- Kılınc, A. (2003). *Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç ve Cezalar*. Türk Hukuk Sitesi, Bilimsel İncelemeler, Hukuki İncelemeler Kütüphanesi. http://www.turkhukuk sitesi.com/makale_97.htm
- Özmen, F., Açıkses, E., Usta, M. E., & Uluerler, S. (2014). *Meşrutiyetin İlanından, Cumhuriyet Dönemine, Osmanlı Devleti'nde Eğitim Denetimi (1876-1923)*. Research Project Supported by Fırat University (FÜBAP).
- Provincial Administration Law (1949). Provincial Administration Law (Number of Law: 5442), *Official Gazette, Number:7236(18.06)*. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu. Resmi Gazete. Sayı: 7236(18.06). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.5442.pdf>
- MoNE Regulation on Disciplinary Chiefs (1991). Turkish Ministry of National Education, Regulation on Disciplinary Chiefs. *Journal of Notifications (08.07.1991)*. Number: 2340 Milli Eğitim Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği. Tebliğler Dergisi (08.07.1991). No: 2340
- MoNE Law (2020, Feb. 11). *Turkish Ministry of National Education, General Directorate of Legal Services. Official Comment Letter/MEB'den okul müdür yardımcılarına muhakkiklik görevi verilmesi hakkında görüş yazısı*. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (11.02.2020). <https://www.mevzuatinyeri.com/meb-mevzuati/meb-den-okul-mudur-yardimcilarina-muhakkiklik-gorevi-verilmesi-h27261.html>
- MoNE Investigation Directory (2006). *Turkish Ministry of National Education Investigation and Inquiry Directory*. General Educational Inspectorate's Publication. MEB İnceleme Soruşturma ve Ön İnceleme Rehberi. Teftiş Kurulu Başkanlığı Yay.
- MoNE Tasks Standards (2019). *Education Inspectors Task Standards*. Ministry of Education Inspection Board Quality Standards. Projects Department Publication, No: 11. (Maarif Müfettişleri Görev Standartları, Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Kalite Standartları. Projeler Daire Başkanlığı Yayını. No: 11). https://tkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_06/19145017_Bakanlyk_Maarif_MuYfettisYeri_GoYrev_StandartlarY.pdf
- MoNE Inspection Board Regulation (2017). Inspection Board Regulation of Turkish Ministry of National Education. Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği. *Official Gazette (2017, September 20)*. Resmi Gazete, (20.09.2017). Sayı: 30160. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/08/20170820-1.htm>
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. SAGE Publications.
- Pınar, İ. (1987). *Açıklamalı-içtihatlı memur suçlarında idari soruşturma*. Seçkin Publishing.
- Punch, K. F. (2005). *Introduction to Social Research—Quantitative & Qualitative Approaches*. Sage Publications Inc.
- Official Gazette (2016). 6764 Sayılı Kanun. Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair

- Kanun. *Official Gazette, Republic of Turkey. Legislation. Number: 6764 (Resmi Gazete (09.12.2016). Sayı: 29913)*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/12/20161209-5.htm>
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for information*, 22(2), 63-75.
- Swanson, R. A., & Holton, E. F. (2005). *Research in organizations: Foundations and methods in inquiry*. Berrett-Koehler Publishers.
- Şan, E. (2020). *Türkiye'de eğitim alanında yayınlanan karma yönetime dayalı makalelerin incelenmesi* [Master's Thesis]. Maltepe University, Institute of Postgraduate Education (Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Şirin, A. & Dal, S. (2019). Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevine İlişkin Görüşleri: Bağcılar, Bakırköy, Başakşehir, Esenler ve Zeytinburnu Örneği. *Istanbul Aydın University Journal of Social Sciences (IAUSBD). İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 11(3), 215-240.
- Taymaz, H. (1993). *Teftiş. Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Kadioğlu Printing House.
- Ünal, A. & Kafalı, O. (2017). *Soruşturmacı olarak görevlendirilen okul müdürlerinin soruşturma sürecinde karşılaştıkları sorunlar*. Bildiri Özetleri Kitabı. Conference: IVth International Eurasian Educational Research Congress, 11-14 Mayıs, Denizli. Anı Publishing.
- Yaraş, Z. & Gündüzalp, S. (2021). Regarding the school administrators' conflict resolution strategies about organizational conflicts: An assessment according to teacher opinions. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 397-430.
- Yıldırım, A., & Simşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Publishing.

APPENDIX

<p>✓ <i>Being subject to pressure and intervention as they know and are familiar with the people under investigation (f=7; 18.4%)</i></p>	<p>Item 6: I have difficulty since I am familiar with the persons under investigation</p>
<p>✓ <i>Difficulty in transportation to the place where AITs will take place (f=5; 13.1%)</i></p>	<p>Item 8: I have difficulty in transportation to the place where AITs will take place.</p>
<p>✓ <i>Lack of contact information about the investigated persons and having difficulties while getting in touch (f=2; 5.2%)</i></p>	<p>Item 7: I am having difficulties since the subject to be investigated has not been clearly stated in AITs documents.</p>
<p>✓ <i>Instead of assigning tasks to the same people constantly, these duties should be distributed fairly among managers (f=3; 7.8%)</i></p>	<p>Item 13: I believe that AITs are not equally distributed among school managers.</p>
<p>✓ <i>Conflict between management and investigator roles in the AITs process (f=15; 39.4%);</i> ✓ <i>Role conflict due to the fact that the investigated persons' being familiar colleagues in the close social environment of the school managers.</i></p>	<p>Item 5: I experience conflict between my educator' role in school administration and my questioning role in investigation.</p>
<p>✓ <i>These duties should be fulfilled by experts and lawyers to be assigned in provinces and districts (f=8; 21%)</i></p>	<p>Item 17: The AITs should be fulfilled by lawyers to be assigned in districts and provinces.</p>
<p>✓ <i>These duties should be assigned to people who are specialized in this field, except for the school managers (f=7; 18.4%)</i></p>	<p>Item 11: The AITs should be carried out by the persons who are specialized in this field, except for the school managers.</p>
<p>✓ <i>These tasks should be fulfilled by education inspectors working in the province (f=15; 39.4%)</i></p>	<p>Item 14: The AITs should be fulfilled by education inspectors working in the province</p>
<p>✓ <i>These tasks should be fulfilled by commissions to be established in provinces and districts (f = 11; 28.9%)</i></p>	<p>Item 16: The AITs should be fulfilled by commissions to be established in provinces and districts.</p>
<p>✓ <i>AITs counseling units should be established within the district educational directorates (f=6; 15.8%)</i></p>	<p>Item 10: I believe that AITs counseling units which will guide to investigating school managers should be established within the district educational directorates.</p>

✓ *The school managers should be officially on leave while fulfilling these tasks (f=5; 13.1%)*

Item 12: The school managers should be officially on leave while fulfilling the AITs.

✓ *Extra wages and travel allowances should be paid for the AITs (f=4; 10.5%)*

Item 18: Extra wages and travel allowances should be paid for the AITs of the school managers.

✓ *Investigating school directors should be assigned from outside the working district (f=2; 5.2%)*

Item 15: I believe that the investigating school directors should be assigned from other outside districts than their own working districts.

TAŞRA EĞİTİM TEŞKİLATINDA İNCELEME VE SORUŞTURMA: OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖZÜYLE YAPILAN BİR DEĞERLENDİRME²

öz

Türkiye’de, okullardaki denetim süreci sonunda veya şikâyetlere bağlı olarak, eğitim personelinin mevzuata aykırı tutum, tavır ve eylemlerine ilişkin olarak yetkili birimlerce inceleme ve soruşturma işlemleri başlatılabilmektedir. MEB teşkilatı içerisindeki personele yönelik inceleme, soruşturma ve ön inceleme işlemleri öncelikle maarif müfettişleri eliyle yürütülmektedir. Bakanlık bünyesinde görevli maarif müfettişleri bakan adına teftiş kurulu başkanlığınca görevlendirilerek, bakanlığa bağlı tüm birimlerde bu görevleri yerine getirebilmektedir. Bununla birlikte merkez teşkilatında görevli müfettiş sayısının yetersiz olması durumunda, taşra teşkilatındaki inceleme ve soruşturma işlemleri, mülki amirler tarafından okul müdürleri arasından görevlendirilen muhakkikler eliyle de yürütülebilmektedir. Okul müdürleri, kendi görev alanları dışında yer alan, özel bir eğitim süreci ve uzmanlık gerektiren bu görevleri yerine getirirken mevzuata ilişkin bilgi eksikliği, soruşturma yapılan kişilerin tanınmış olması, zaman yetersizliği gibi nedenlerden dolayı çeşitli sorunlar yaşamakta, bunun sonucu olarak asıl görev alanları içerisinde yer alan yönetim işlerini de aksatabilmektedirler. Bu araştırmanın amacı okul müdürlerinin inceleme ve soruşturma görevleri sırasında muhakkik olarak karşılaştıkları sorunları inceleyerek, bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmaktır. Araştırma, nitel ve nicel verilerin birlikte toplanarak, bütünsel olarak değerlendirildiği karma araştırma yöntemlerinden eşzamanlı dönüşümsel tasarım çerçevesinde, Hatay ilinde görevli okul müdürlerinden oluşan 301 kişilik bir örneklem grubuyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda, okul müdürlerinin, hakkında inceleme ve soruşturma yürüttükleri kişilerin sosyal çevrelerindeki tanınmış kişiler olmalarından dolayı objektif karar vermede zorlandıkları ve bu durumdan sosyal ilişkilerinin zedelendiği; inceleme ve soruşturma konularının hukuki boyutunu değerlendirmede zorlandıkları ve bu süreçlere ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları; yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevlerini yürütmede zorlandıkları; muhakkiklik görevlerinin iş yüklerini artırdığı ve diğer yönetim görevlerini aksattığı; okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerinin, bu alanda uzman olan maarif müfettişi, hukukçular ve oluşturulacak komisyonlar eliyle yürütülmesini talep ettikleri yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnceleme ve soruşturma, muhakkik, okul müdürleri.

² Araştırmanın pilot çalışmasından elde edilen nitel veriler X. Uluslararası Eğitim Denetimi Kongresi’nde (UEDK-ICES 2018) bildiri özeti olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Örgütsel etkinliklerin devamlılığının sağlanabilmesi için örgütlerin önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda işlevlerini yerine getirip getirmediğinin sürekli gözden geçirilerek, gerekli geliştirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir, bu süreçte ise, örgütsel denetim kavramı ön plana çıkmaktadır. Denetim mekanizması, örgütlerin girdi, süreç ve çıktılarının sistematik bir şekilde kontrol edilerek, değerlendirmesini sağlamaktadır (Aydın, 2014; Başaran, 1985; Taymaz, 1993). Türkiye’de, okullardaki denetim süreci sonunda veya şikâyetlere bağlı olarak, eğitim personelinin mevzuata aykırı tutum, tavır ve eylemlerine ilişkin olarak yetkili birimlerce inceleme ve soruşturma (İ/S) işlemleri başlatılabilmekte ve bu işlemlerin sonucunda eğitim personeline yönelik disiplin yönünden birtakım yaptırım ve cezalar uygulanmaktadır. İnceleme ve soruşturma süreçlerinde öncelikli olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun ilgili hükümleri ile ilgili diğer mevzuat hükümleri esas alınmaktadır (MEB İ/S Rehberi, 2006; DMK, 1965; Resmi Gazete, 2016). Çalışma örgütleri içerisinde belirli düzeyde bir çatışma ve rekabetin olması olağan kabul edilmekle birlikte, bu çatışmaların olumlu ve olumsuz sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmesi, yönetilebilir olması ve örgütsel hedeflere ulaşılmasını engellememesi gerekmektedir. Eğitim örgütlerinde inceleme ve soruşturma (İ/S) süreçlerinin uygulanmasındaysa, çalışanlarının kurumların işleyişini aksatacak düzeyde eylemlerden kamu yararı adına uzak tutulması, kamu hizmetlerinin sağlıklı, düzenli, zamanında yerine getirilmesi ve eğitim kurumların etkililiğinin artırılması hedeflenmektedir (Yaraş ve Güzdüzalp, 2021; Kılınç, 2003; Pınar, 1987).

İnceleme kavramı, devlet memurlarının şikâyete bağlı olarak veya denetim çalışmaları sırasında tespit edilen mevzuata aykırı eylemlerinin, yetkili amirler veya birimlerce başlatılan disiplin işlemleri kapsamında, amirlerin kendileri veya görevlendirilecekleri muhakkikler eliyle, ilgili mevzuat yönünden irdelenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarını ifade etmektedir. İnceleme neticesinde incelemeye konu olan fiilin disiplin yönünden soruşturulmasına yer olup olmadığı konusunda karar verilmektedir. Soruşturma kavramı ise, ilgili amir veya birimlerle kuvvetli suç şüphesine bağlı olarak başlatılan ve konuya ilişkin raporun hazırlanmasına kadar geçen süreçte yürütülen disiplin işlemlerine karşılık gelmektedir. İnceleme suç şüphesinin oluşup oluşmadığına yönelik bir araştırma süreci iken, soruşturma, daha kuvvetli bir şüpheye bağlı olarak işlendiği iddia edilen fiilin doğruluğa kavuşturulması sürecini ifade etmektedir. Bununla birlikte ilgili makamlarca inceleme ve gerektiğinde soruşturma yapılması yönünde de işlem tayin edilerek, İ/S işlemleri bir bütün olarak da yürütülebilmektedir (MEB İ/S Rehberi, 2006).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2016 ve 2017 yıllarında çıkarılan mevzuata göre illerde görevli maarif müfettişlerinin istihdamı kaldırılarak mevcut kadroları şahsa bağlı kadrolara dönüştürülmüş, taşra teşkilatındaki görevleri inceleme, araştırma ve rehberlik ile sınırlandırılmış, böylece; Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Teşkilatı’ndaki personele yönelik teftiş ve soruşturma faaliyetleri öncelikle bakanlık düzeyindeki maarif müfettişleri tarafından yürütülmektedir. Bakanlık maarif müfettişlerinin sayısının yetersiz olması halindeyse, taşra eğitim teşkilatlarındaki inceleme ve soruşturmalar, İl İdaresi Kanunu’na göre illerde görevli maarif müfettişleri veya okul müdürleri tarafından da yapılabilmektedir. Bununla birlikte, İ/S görevleri açık bir şekilde düzenleyen önceki

mevzuattan farklı olarak, denetim sistemine yönelik yapılan son düzenlemeler neticesinde illerde görevli maarif müfettişlerinin denetim ve soruşturma alanındaki yetkileri sınırlandırıldığından dolayı taşra eğitim teşkilatlarında İ/S'ların yürütülmesine ilişkin yasal boşluk ve ihtilaflar bulunmaktadır (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017; 6764 MEB Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname; İl İdaresi Kanunu, 1949). Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda personel disiplin soruşturma işlemlerinin kimler tarafından yapılabileceğine ilişkin açık bir hüküm de bulunmamaktadır. Bu konudaki ilgili idari yargı kararları incelendiğindeyse, İ/S görevlerine atanacak kişilerin öncelikle devlet memuru olması gerektiği ve hakkında İ/S yürütülecek olan kişiye eşdeğer veya daha üst bir görev pozisyonuna sahip olması gerektiği şeklinde yargı kararların olduğu görülmektedir (MEB Disiplin Amirleri Yönetmeliği, 1991; MEB Kanunu, 2018; Resmi Gazete, 2016).

Okul müdürlerine kısa süreli muhakkiklik eğitimleri verilmekle birlikte, maarif müfettişlerinin aksine okul müdürlerinin, bu konuda özel bir eğitim ve tecrübe sahibi olmadıkları söylenebilir. Okul müdürleri, kendi görev alanları dışında yer alan, özel bir eğitim süreci ve uzmanlık gerektiren bu alanda İ/S görevlerini yerine getirirken mevzuata ilişkin bilgi eksikliği, soruşturma yapılan kişilerin tanıdık olması, zaman yetersizliği gibi nedenlerden dolayı çeşitli sorunlar yaşamakta, bunun sonucu olarak asıl görev alanları içerisinde yer alan yönetim işlerini de aksatabilmektedirler (Şirin ve Dal, 2019; Ekinci ve Sabancı, 2020). Ayrıca, İ/S işlemleri idari bir disiplin süreci olup hakkında işlem tesis edilen kişiler açısından idari ve hukuksal açıdan da çeşitli yaptırımlar doğurabilmektedir. Bu işlemler denetim alanına özgü mesleki deneyimin yanı sıra, mevzuat ve hukuk bilgisi de gerektiren özel bir görev alanı olarak değerlendirilmektedir.

İnceleme ve soruşturma süreçlerinde yaşanan sorunlar, başta yönetici ve öğretmenler olmak üzere önemli sayıda bir çalışan grubunu ilgilendirmekle birlikte, Türkiye’de bu konu üzerine yapılan çalışma sayısının oldukça sınırlı olduğu görülmektedir (Ayvaz, 2017; Şirin ve Dal, 2019; Düztepe, 2019; Ekinci ve Sabancı, 2020; Ünal ve Kafalı, 2017). Bu çalışmaların bazıları incelendiğinde; Ünal ve Kafalı (2017) tarafından yapılan araştırmada, okul müdürlerinin soruşturma görevlerini angarya olarak gördükleri; yönlendirmeye maruz kalabilecekleri ve objektif davranamayacakları yönünde kaygılar taşıdıkları; çeşitli baskı gruplarının yönlendirme girişimleriyle karşılaşabildikleri; ceza teklif ettikleri kişiler ile soruşturma sonrasında iletişim sorunları yaşamakta oldukları yönünde bulgular ortaya konulmuştur.

Şirin ve Dal (2019) tarafından yapılan araştırmada, okul müdürlerinin iş yüklerinin fazla olması nedeniyle bu görevleri verimli bir şekilde yerine getiremedikleri; hakkında İ/S yürütülen kişilerin tanıdıkları olması nedeniyle tanıkların ifade vermek istemedikleri ve muhakkiklerin tarafsızlığa uymamakla suçlanarak, tepki gösterildiği yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Ayrıca aynı çalışmada, soruşturma işlemlerinde bilgi ve belgelere ulaşmada sıkıntılar yaşandığı; muhakkik olarak görevlendirilen okul müdürlerinin kendilerini bu alanda uzman olarak görmedikleri; objektif karar vermede güçlük yaşadıkları ve okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun bu görevlerinin kendileri tarafından yerine getirilmemesi gerektiğini düşündükleri yönünde bulgular elde edilmiştir. Ekinci ve Sabancı (2019) tarafından yapılan çalışmada da okul müdürlerinin bu alanda kendilerini uzman olarak

değerlendirmedikleri ve kendilerine verilen hizmet içi eğitimi yetersiz buldukları; muhakkik olarak görevlendirilen okul müdürlerinin kendi arkadaşlarından gelen baskılarla da karşılaşabildikleri yönünde bulgular elde edilmiştir.

Alanyazında konuya ilişkin yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerini nitelikli bir şekilde yerine getirme konusunda önemli sorunlar yaşadıkları belirtilmektedir (Ayvaz, 2017; Şirin ve Dal, 2019; Düztepe, 2019; Ekinci ve Sabancı, 2020; Ünal ve Kafalı, 2017). Bununla birlikte alanyazında yapılan bu çalışmaların çoğunlukla daha küçük çalışma gruplarıyla gerçekleştirilmiş, nitel odaklı çalışmalar olduğu söylenebilir. İki aşamada gerçekleştirilen bu çalışmada ise, belirtilen sorunların daha derinlemesine ele alınması ve genellenebilmesi amacıyla daha geniş bir örneklem grubuna odaklanan karma desenli bir çalışma yaklaşımı izlenmiştir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde, çalışmanın karma yöntem tasarımı içerisinde bu konuyu geniş bir örneklem içerisinde ele alan Türkiye'deki ilk çalışmalardan biri olması beklenmektedir. Ayrıca, bu alanda yaşanan sorunların kapsamlı bir şekilde ortaya konularak çözüm önerilerinde bulunulmasının, İ/S görevlerine ilişkin yaşanan sorunların giderilmesine, bu işlemlerinin daha etkili bir şekilde yerine getirilmesine de önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

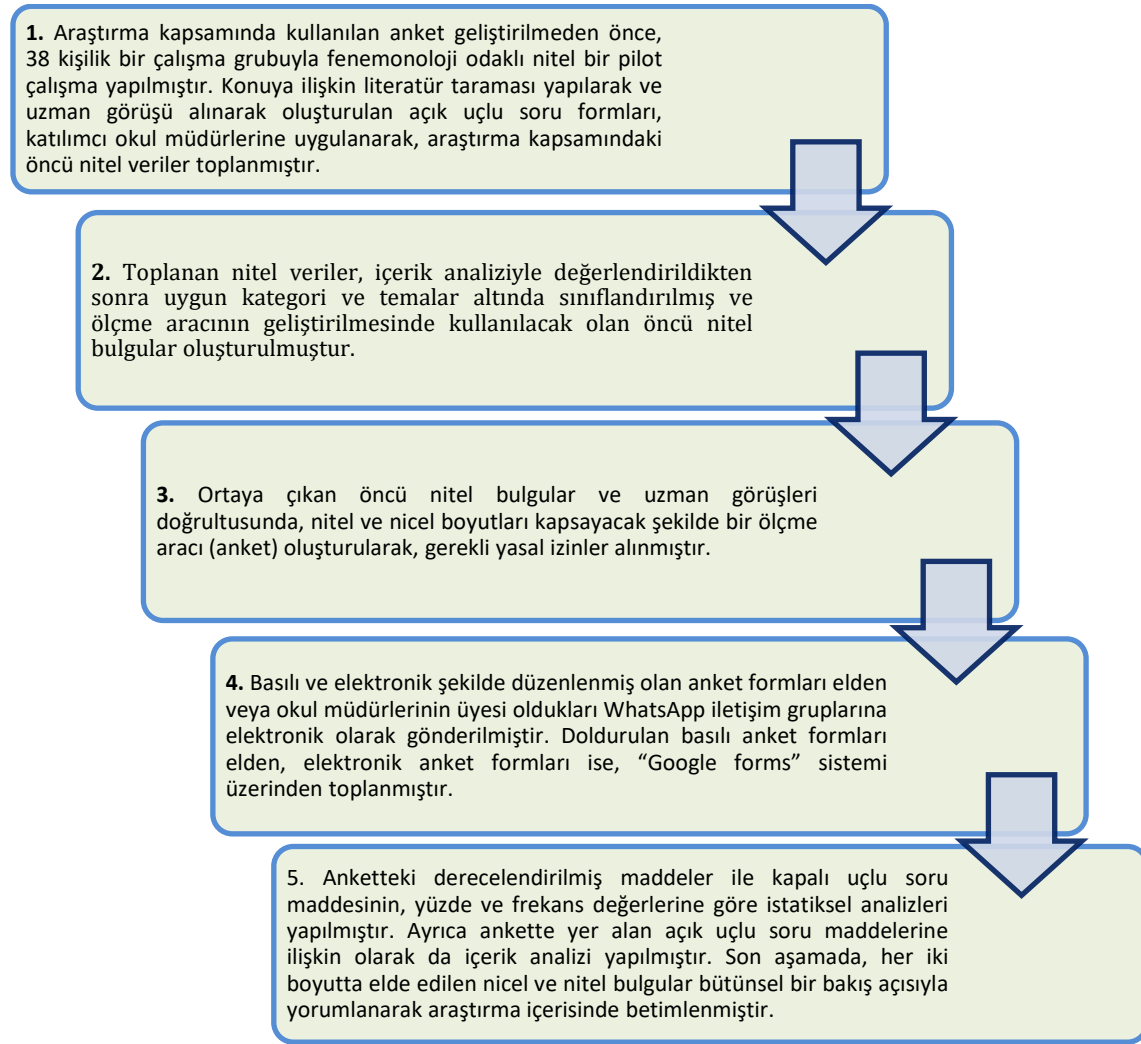
Yukarıda açıklanan noktalardan hareketle yapılan bu araştırma, okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerini yürütürken yaşamış oldukları sorunların neler olduğunu ve ne düzeyde yaşandığını kapsamlı bir şekilde ortaya koymayı, yaşanan sorunların çözümüne ilişkin elde edilecek nitel ve nicel bulgulara dayalı olarak yapıcı çözüm önerilerinde bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu çerçevede araştırma içerisinde aşağıdaki soruların cevapları aranmaktadır: 1. Okul müdürlerinin, inceleme ve soruşturma görevleri sırasında karşılaştıkları sorunlar nelerdir? Okul müdürlerinin, bu sorunlarla karşılaşma düzeyleri nedir? 2. Okul müdürlerine göre, inceleme ve soruşturma görevleri, kimler tarafından ve ne şekilde yerine getirilmelidir? 3. Okul müdürlerinin, yaşanan bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma, nitel ve nicel verilerin bütünsel olarak değerlendirildiği karma araştırma yöntemlerinden eşzamanlı dönüşümsel tasarım çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup araştırma verileri anketle toplanmıştır. Eşzamanlı dönüşümsel tasarımda, nicel ve nitel veriler eşzamanlı toplandıktan sonra analiz edilmekte, yorumlama aşamasında ise, her iki veri türü bütünsel olarak birlikte değerlendirilmektedir. Eşzamanlı dönüşümsel tasarım aynı zamanda araştırmacıların, geniş bir bakış açısı içerisinde alternatif değerlendirmeler yaparak, araştırılan olguyu daha anlaşılır bir biçimde betimlemelerine olanak sağlayan bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir (Baki ve Gökçek, 2012; Creswell ve Plano Clark, 2018; Swanson, ve Holton, 2005; Şan, 2020). Araştırma süreci özetle Şekil 1'de verilen aşağıdaki beş basamak çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

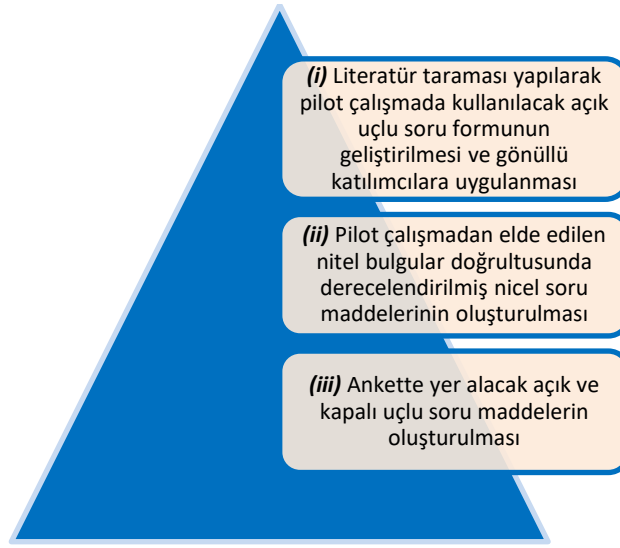

Şekil 1. Araştırma Gerçekleştirilme Süreci

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Şekil 1’de açıklandığı şekliyle yapılan ön çalışma sonunda ortaya konulan nitel bulgulardan hareketle, gerekli uzman görüşleri de alınarak, nicel ve nitel boyutta toplam 21 maddeden oluşan bir anket oluşturulmuştur. Büyüköztürk ve diğerleri’ne (2018) göre anket, geniş örneklem gruplarının, araştırılan konuya ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesinde araştırmacılara zaman tasarrufu sağlayan ekonomik bir veri toplama tekniği olarak değerlendirilmektedir (Büyüköztürk vd., 2018).

Anket oluşturulma süreci, (i) literatür taraması yapılarak pilot çalışmada kullanılacak açık uçlu soru formunun geliştirilmesi ve gönüllü katılımcılara uygulanması (ii) pilot çalışmadan elde edilen nitel bulgular doğrultusunda derecelendirilmiş nicel soru maddelerinin oluşturulması (iii) ankette yer alacak açık ve kapalı uçlu soru maddelerin oluşturulması olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Buna göre:

Şekil 2. Anket Geliştirme Aşamaları

(i) Literatür taraması yapılarak pilot çalışmada kullanılacak açık uçlu soru formunun geliştirilmesi ve gönüllü katılımcılara uygulanması

Araştırmada kullanılan ölçme aracı (anket) geliştirilmeden önce, 2018 yılında Çorum ilinde düzenlenmiş muhakkiklik kursuna katılan 38 kişilik gönüllü çalışma grubuyla, fenomenoloji odaklı nitel bir pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma içerisindeki nitel veriler, açık uçlu soru formlarıyla toplanmıştır. Okul müdürlerinden oluşan bir ön çalışma grubunun tercih edilmesinin sebebi, MEB Taşra Teşkilatı içerisindeki İ/S işlemlerinde muhakkiklik olarak da görevlendirilebilen okul müdürlerinin, taşra eğitim teşkilatında muhakkiklik olgusuna ilişkin yaşanan sorunları alanda bizzat deneyimlemiş olmalarıdır. Fenomenoloji, araştırılan olguya ilişkin katılımcıların bireysel deneyimlerini, anlamlandırmalarını ve öznel değerlendirmelerini detaylı olarak ortaya koymaya odaklanan bir yaklaşımdır. Nitel araştırmaların genelinde olduğu gibi fenomenoloji çalışmalarında da bulguların genellemesi değil, araştırılan olgunun detaylı olarak ortaya konulması önceliklidir (Ersoy, 2016; Hall, Chai ve Albrecht, 2016; Patton, 1990).

Pilot çalışmada kullanılan açık uçlu soru formu hazırlanmadan önce, kavramsal literatür taraması yapılmış, konuya ilişkin daha önce yapılmış olan akademik çalışmalar incelenmiş, ayrıca bu alanda bireysel deneyimleri olan iki okul müdürü, iki maarif müfettişi ve eğitim yönetimi alanından iki akademisyen ile araştırma süreci ve sorulacak sorular üzerine bireysel görüşmeler yapılmıştır. Bu çerçevede oluşturulan bilgiler ve yapılan görüşmeler doğrultusunda ilgili açık uçlu soru formuna nihai şekli verilmiştir. Açık uçlu soru formuyla gönüllü katılımcılara, muhakkik görevleri sırasında yaşanan en önemli sorunların neler olduğu; okul yöneticiliği ve muhakkiklik rolleri arasında ne tür çatışmaların yaşandığı; muhakkik görevlerinin kim tarafından ve nasıl yerine getirilmesi gerektiği ve yaşanan bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin neler olduğu konularında sorular yöneltmiştir. İki farklı kodlayıcı tarafından yapılan içerik analizi sürecinin sonunda, derecelendirilmiş anket maddelerinin oluşturulmasında kullanılacak olan öncü nitel bulgulara ulaşılmıştır.

(ii) Pilot çalışmadan elde edilen nitel bulgular doğrultusunda derecelendirilmiş anket maddelerinin oluşturulması

Anket içerisinde kullanılacak derecelendirilmiş nicel maddelerinin oluşturulmasında, pilot çalışma kapsamında toplanan yanıtların içerik analizi neticesinde elde edilen kategori ve temalara dayalı öncü bulgular esas alınmıştır. Oluşturulan derecelendirilmiş anket maddelerinin, anlam, dilbilgisi, içerik ve hedeflenen veriyi ölçme niteliği açısından değerlendirilmesi amacıyla, Türkçe eğitimi, eğitim programları, eğitim yönetimi ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanlarında görevli dört öğretim elemanından, oluşturulan anket maddelerinin uygunluğuna ilişkin uzman görüşü alınmış, son olarak da bu uzmanlarla birlikte yapılan grup görüşmesi neticesinde anket maddelerine son şekli verilmiştir.

Okul yöneticilerinin i/S görevleri sırasında en sık yaşadıkları sorunlara ilişkin tematik sınıflandırmalar ve bu sorunların düzeyini belirlemeye yönelik nicel anket maddeleri Ek 1'de gösterilmiştir. Buna göre anketin ikinci bölümünde yer alan 18 derecelendirilmiş nicel madde (Ek 1'de görülmektedir), okul yöneticilerinin araştırma sürecinde karşılaştıkları sorunların düzeyini belirlemek ve i/S görevlerinin nasıl ve kim tarafından yerine getirilmesi gerektiği için kullanılmıştır. Oluşturulan nicel maddeler 5'li sistemde 1 ile 5 puan arasında olacak şekilde "(1) Kesinlikle katılmıyorum; (2) Katılmıyorum; (3) Kısmen katılıyorum; (4) Katılıyorum, (5) Tamamen katılıyorum" şeklinde derecelendirilmiştir.

(iii) Ankette yer alacak açık ve kapalı uçlu soru maddelerin oluşturulması

Anket içerisinde, 5'li derecelendirilmiş anket maddelerinin yanı sıra, iki açık uçlu ve bir kapalı uçlu soru maddesi de yer almaktadır. Açık uçlu sorularla katılımcıların, muhakkiklik görevlerine ilişkin yaşanan en önemli sorunların neler olduğunu ve çözüm önerilerini belirtmeleri istenmiştir. Kapalı uçlu soruyla da bu görevlerin kimler tarafından yerine getirilmesi gerektiği konusunda, (1) İlde görevli maarif müfettişleri, (2) İl ve ilçelerde görevlendirilecek hukukçular, (3) Okul müdürü, (4) İl Milli Eğitim müdür yardımcıları ile il / ilçe Milli Eğitim şube müdürleri, (5) Bakanlık maarif müfettişleri olmak üzere beş seçenekten oluşan bir soru maddesi oluşturulmuştur. Bu maddelere ilişkin olarak da uzman görüşü alınmıştır.

Yukarıda açıklanan aşamalara göre hazırlanan anketin nihai şekli üç bölüm ve 21 soru maddesinden oluşmaktadır. İlk bölüm katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin soru maddelerinden; ikinci bölüm, 5'li derecelendirilmiş 18 soru maddesinden; üçüncü bölüm ise, iki açık uçlu soru ve çoktan seçmeli bir kapalı uçlu sorudan oluşmaktadır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcı grubu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Hatay il genelinde görev yapan 301 okul müdüründen oluşmaktadır. Katılımcılar, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir (Büyüköztürk vd., 2018). Örneklem büyüklüğü, Balcı (2013, s. 108) tarafından önerilen örneklem hesaplama formülü kullanılarak belirlenmiştir. Buna göre, Hatay il genelinde 2020 yılı itibarıyla devlet okullarında görevli toplam 1152 okul müdürü olduğu dikkate alındığında, oluşturulan 301 kişilik katılımcı

sayısının, örneklem büyüklüğü açısından yeterli olduğu görülmüştür. Anket kapsamında toplanan demografik verilere ilişkin herhangi bir istatistiksel analiz yapılmamış, ancak katılımcıların demografik özelliklerinin betimlenmesi amacıyla yüzde ve frekans değerleriyle birlikte açıklanmıştır. Katılımcılara ilişkin demografik veriler, Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara ilişkin Demografik Bilgiler

Demografik özellikler (n=301)		f	%
Okul Türü	Okul Öncesi	18	5,98
	İlkokul	103	34,22
	Orta Okul	108	35,88
	Lise ve Dengi Okul	72	23,92
Öğrenim Durumu	Lisans	219	72,8
	Yüksek Lisans	82	27,2
Kıdem	1-5 Yıl	120	39,9
	6-10 Yıl	77	25,6
	11-15 Yıl	32	10,6
	15 Yıl ve Üzeri	72	23,9
Cinsiyet	Kadın	10	3,3
	Erkek	291	96,7

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin Toplanması

Anket uygulama süreci, Hatay il genelinde görevli 301 okul müdürünün katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Anket formlarının bir kısmı (%10,6; 32 form) öncelikle elden dağıtılarak toplanmıştır. Ancak sonraki süreçte yaşanan pandemi kısıtlamaları nedeniyle anket formlarını büyük çoğunluğu (%89,4; 269 form) elektronik olarak toplanmıştır. Bu süreçte, hazırlanmış olan elektronik anket formu ve bağlantı adresi, Hatay il merkezi ile diğer ilçelerde görevli okul müdürlerinin üye olduğu “WhatsApp” iletişim gruplarına gönderilmiş ve veriler “Google forms” sistemi üzerinden toplanmıştır. Anket uygulama sürecinin sonunda, 320’si Google form üzerinden, 32’si de elden olmak üzere toplam 352 anket formu toplanmıştır. Yanlış veya eksik doldurulan, ayrıca aynı elektronik posta adresi üzerinden birden fazla gönderilmiş olduğu tespit edilen elektronik formların çıkarılmasının ardından toplam 301 anket formu istatistiksel değerlendirmeye tabii tutulmuştur.

Nitel Boyuttaki Verilerin Analizi

Anket içerisinde açık uçlu sorularla toplanan nitel veriler, içerik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizi, nitel verilerin derinlemesine incelenerek, nitel verilere dayalı kavram ve ilişkilerin ortaya çıkarılması amacıyla yapılan bir analizdir. Bu çerçevede benzer verilerin, belirli kavram, kategori ve temalar etrafında

toplanarak sınıflandırıldıktan sonra yorumlanması esas alınır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Açık uçlu soru formlarında aynı soruların sistematik bir dizi içerisinde bütün katılımcılara yazılı olarak sorulması, elde edilen nitel verilerin karşılaştırılmasını ve analiz edilmesini görece daha kolaylaştıran bir uygulama olarak değerlendirilmektedir (Karasar, 2002; Punch, 2005, Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmadan elde edilen nitel veriler, içerik analizi yapılarak çözümlenmiş, kodlamalardan sonra oluşturulan kategori ve temalara göre sınıflandırılmıştır. Nitel veriler öncelikle ortak görüşleri yansıtacak şekilde kodlanmış, oluşan ortak kategorilere göre gruplandırılmış, ardından kapsayıcı bir alt başlık altında oluşan temalara göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca ilgili bulgular frekans ve yüzde değerleriyle birlikte tablolar halinde açıklanmış, katılımcıların ortak görüşlerini yansıtan, araştırmının sonuçları açısından önemli ve özgün olarak değerlendirilen görüşler de doğrudan alıntılar yoluyla betimlenmiştir.

Nitel Boyuttaki Verilerin Analizi

Anket içinde yer alan nicel anket maddeleri, toplam puan alınmadan, her biri ayrı kendi içinde değerlendirilecek şekilde oluşturulmuştur. Buna göre her bir maddenin istatistiksel olarak yüzde ve frekans değerleri hesaplanmış, araştırmının nitel boyutundan elde edilen bulgularla birlikte katılım düzeyleri, yüzde ve frekans değerleri çerçevesinde yorumlanarak betimlenmiştir. İ/S görevlerinin kim tarafından yürütülmesi gerektiğine ilişkin kapalı uçlu soruya verilen yanıtlar da aynı şekilde elde edilen nitel bulgular ile birlikte yüzde ve frekans değerlerine göre bütünsel olarak yorumlanmıştır.

Geçerlilik Güvenirlik

Çalışmanın nitel boyutunun değerlendirilmesinde, pozitivist araştırma yaklaşımından farklı olarak, nitel araştırma yaklaşımına özgü bir geçerlik / güvenirlik yaklaşımı olarak değerlendirilen, “inandırıcılık (credibility), aktarılabirlik (transferability), sağlamlık (dependability) ve onaylanabilirlik (confirmability)” olmak üzere dört temel özelliğe dayandırılan bir güvenirlik (trustworthiness) yaklaşımı izlenmiştir (Guba, 1881; Daymon ve Holloway, 2003; Shenton, 2004; Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018). Anket, demografik bilgiler ile çeşitli görüş ve beklentilere ilişkin verilerin toplanmasında yaygın olarak kullanılmakla birlikte, anket maddelerinin her biri kendi içerisinde ayrı ayrı değerlendirildiği ve toplam puan alınmadığı için, teknik olarak madde analizi ve güvenirlik kapsamında istatistiksel işlemlerin yapılmasına olanak vermemektedir (Erkuş, 2007; 2010). Bununla birlikte, anket içerisinde 5’li sistemde derecelendirilmiş nicel maddelerinin oluşturulma, yorumlanma ve değerlendirilme süreçlerinde araştırmının nitel boyutundaki güvenirlik kriterleri uygulanmış ve araştırmının bütün aşamalarında belirtilen geçerlik / güvenirlik ilkeleriyle birlikte diğer etik kriterler de bütünsel olarak dikkate alınmıştır. Buna göre:

Nitel Boyut

İnandırıcılık, sağlamlık, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik kapsamındaki güvenirlik özelliklerinin sağlanması için;

- Araştırmada kullanılacak olan anket oluşturulmadan önce, literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak, nitel odaklı bir pilot çalışma yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için kullanılan anket, pilot çalışmada bulgularıyla ortaya konulan sorun alanları ile çözüm önerilerini geniş bir çalışma grubu üzerinden daha detaylı değerlendirecek şekilde tasarlanmıştır.
- Katılımcıların araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmalarına olanak sağlanmıştır. Bu kapsamda, elektronik anket formunun giriş kısmına, katılımcının, “araştırmaya tamamen gönüllü olarak katıldığını” beyan eden bir açıklama metniyle birlikte bir katılımcı onay butonu eklenmiş ve katılımcı onayı alındıktan sonra anketi doldurmaları sağlanmıştır.
- Ayrıca çalışma içerisinde doğrudan alıntı ifadeleri verilirken katılımcılar, M-1 ile M-301 şeklinde rumuzlarla kodlanarak, isim belirtilmeden kaynak gösterilmiştir.
- Ölçme aracının geliştirilme süreci, araştırmanın yöntemi ve temel amaçları detaylı bir şekilde araştırma içerisinde betimlenmiştir.
- Öznel değerlendirmeleri azaltmak ve kategorik sınıflandırmaları kolaylaştırmak amacıyla açık uçlu sorular yazılı olarak belirli bir sıra içerisinde sorulmuştur.
- Araştırmanın nitel verilerin çözümlenmesi, içerik analizi kriterlerine uygun olarak alanında uzman iki farklı kodlayıcı tarafından yapılmıştır. Yapılan kodlamaların büyük oranda uyumlu olması için farklı şekilde kodlanarak sınıflandırılmış kategori ve temalara ilişkin olarak kodlayıcılar birlikte ortak değerlendirme görüşmeleri yapmışlar ve ortak uzlaşma içerisinde tematik sınıflandırmaları oluşturmuşlardır.
- Ayrıca araştırmanın bütün aşamalarında etik standartlar göz önünde bulundurularak, araştırma süreci ve ilgili verilerin toplanması ve değerlendirilmesi çalışmada açık bir biçimde ortaya konulmuştur.

Nitel Boyut

- Nicel anket maddeleri, eğitim yönetimi, eğitim programları, PDR ve Türkçe eğitimi alanlarında görevli öğretmen elemanlarının görüşleri de alınarak, pilot çalışmadan elde edilen öncü nitel bulgular doğrultusunda oluşturulmuştur (Ek. 1’de görülmektedir). Ayrıca oluşturulan anketin maddelerinin anlaşılabilirliği, sorunları yansıtma ve kapsayıcılığı ve anketin uygulanabilirliğine ilişkin üç okul müdüründen de anket maddelerine son şekli verilmeden önce görüş alınmıştır.
- Elde edilen nicel bulgular, yüzde ve frekans değerlerinin yanı sıra, veri çeşitliliği içerisinde elde edilen nitel bulgularla birlikte yorumlanarak betimlenmiştir.

BULGULAR

Araştırma verilerinin analizi ile aşağıdaki nicel ve nitel bulgulara ulaşılmış ve iki alt başlık altında tartışılmıştır.

Nicel Bulgular

Araştırmanın nicel boyutunda elde edilen bulgular, “muhakkiklik görevleri sırasında yaşanan sorunlar” ile “muhakkiklik görevlerinin kimler tarafından yürütülmesi gerektiği” alt başlıkları altında değerlendirilmiştir. Buna göre:

a) Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanan Sorunlara İlişkin Nicel Bulgular

Yaşanan sorunlara ilişkin yüzde ve frekans değerleri, tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanan Sorunlara İlişkin Yüzde ve Frekans Değerleri

Anket Maddeleri (n=301)	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. İ/S görevlerinin tamamlanması için verilen zaman yeterlidir.	43	14,3	28	9,3	76	25,2	83	27,6	71	23,6
2. Yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevimi yürütmede zorlanıyorum.	26	8,6	24	8,0	50	16,6	56	18,6	145	48,2
3. İ/S konularında yeterli muhakkiklik tecrübesine sahip olduğumu düşünüyorum.	60	19,9	47	15,6	92	30,6	51	16,9	51	16,9
4. İ/S’ya konu olan olayın hukuki boyutunu değerlendirmede zorlanıyorum.	39	13,0	42	14,0	78	25,9	58	19,3	84	27,9
5. Okul yöneticiliğindeki eğitimcilik rolüm ile muhakkikteki sorgulayıcılık rolüm arasında çatışma yaşıyorum.	59	19,5	43	14,2	68	22,5	54	17,9	78	25,8
6. İ/S yapılacak kişilerin tanıdık olması nedeniyle zorlanıyorum.	34	11,3	40	13,3	65	21,6	67	22,3	95	31,6
7. Görevlendirme olurlarında, konunun açık ve net olarak belirtilmemesinden dolayı güçlük yaşıyorum.	57	18,9	46	15,3	71	23,6	57	18,9	70	23,3
8. İ/S yapılacak yere ulaşmada zorlanıyorum.	52	17,3	44	14,6	80	26,6	60	19,9	65	21,6
9. İ/S konularında mevzuat bilgimin yeterli olduğunu düşünüyorum.	30	10,0	35	11,6	88	29,2	94	31,2	54	17,9
13. İ/S görevlerinin müdürler arasında eşit bir şekilde dağıtılmadığını düşünüyorum.	34	11,3	38	12,6	52	17,3	45	15,0	132	43,9

Tablo 2 incelendiğinde; katılımcıların, “yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütme” ve “İ/S yapılan kişilerin tanıdık olması nedeniyle güçlük yaşanması” yönünde görüş bildiren maddelere ilişkin “katılıyorum ve tamamen katılıyorum” düzeyindeki katılım oranlarının %50’nin üzerinde olduğu görülmektedir. Buna göre

katılımcıların %66,8'inin (f=201), yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütmekte zorlandıkları; %58,9'unun (f=177), muhakkiklik görevlerinin müdürler arasında eşit bir şekilde dağıtılmadığı; %53,9'unun ise (f=162), soruşturma yapılacak kişilerin tanidik olması nedeniyle zorlandıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Bunun yanı sıra, katılımcıların "İ/S işlemlerine konu olan olayın hukuki boyutunu değerlendirmede zorlanması" (%47,2; f=142); "eğitimcilik rolleri ile sorgulayıcılık rolleri arasında çatışma yaşanması" (%43,7; f=142); "görevlendirmelerde konunun açık ve net olarak belirtilmemesinden dolayı güçlük yaşanması" (%42,2; f=127); "İ/S yapılacak yere ulaşmada zorlanması" (%41,5; f=125) yönünde görüş bildiren maddelere ilişkin "katılıyorum ve tamamen katılıyorum" düzeyindeki katılım oranlarının da %40'ın üzerinde olduğu ve bu maddelerde belirtilen sorunlara yönelik görüşlerin katılımcıların önemli bir bölümü tarafından desteklendiği görülmektedir.

b) İnceleme ve Soruşturmaların Nasıl ve Kimler Tarafından Yerine Getirilmesi Gerektiğine İlişkin Nicel Bulgular

Bu görevlerin nasıl ve kimler tarafından yerine getirilmesi gerektiğine ilişkin veriler Tablo 3'te verilmiştir.

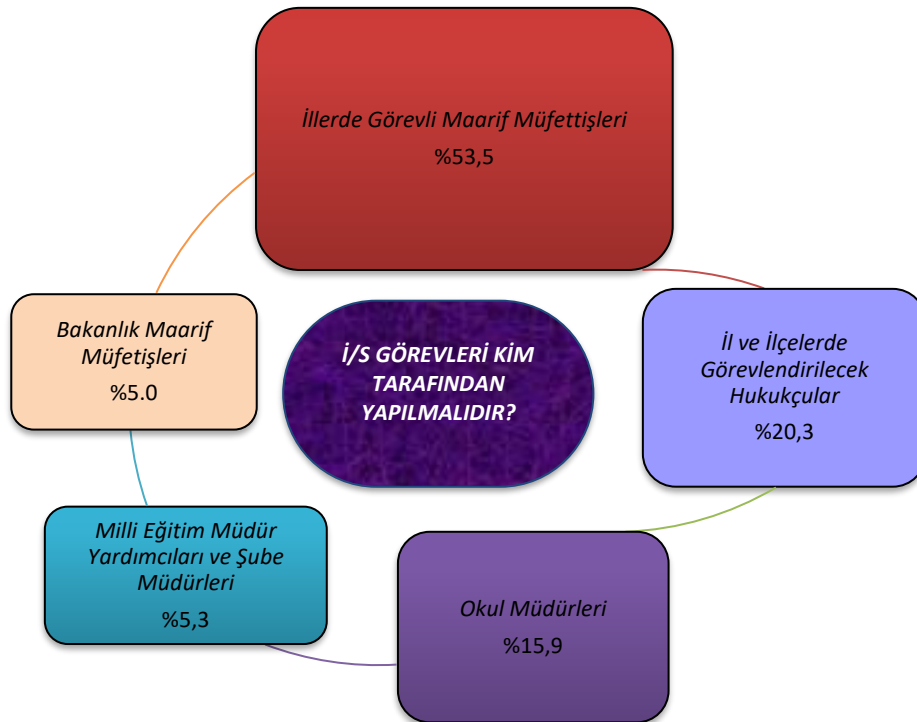
Tablo 3. İ/S Görevlerinin Nasıl Yerine Getirilmesi Gerektiğine İlişkin Yüzde ve Frekans Değerleri

Anket Maddeleri (n=301)	Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
10. İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde muhakkiklere yol gösterecek İ/S ve danışma birimlerinin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.	7	2,3	10	3,3	18	6,0	56	18,6	210	69,8
11. İ/S görevlerinin, okul müdürleri dışında, bu alanda eğitim olarak uzmanlaşmış kişilere verilmesi gerektiğini düşünüyorum.	16	5,3	10	3,3	22	7,3	48	15,9	205	68,1
12. İ/S görevleri sırasında yöneticilerin idari izinli sayılmasıdır.	11	3,6	6	2,0	19	6,3	50	16,6	215	71,4
14. İ/S görevlerinin İlde görevli maarif müfettişleri tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	23	7,6	14	4,7	45	15,0	40	13,3	179	59,5
15. Muhakkiklerin ilçe dışından görevlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	62	20,6	41	13,6	53	17,6	36	12,0	109	36,2
16. İ/S görevlerinin il ve ilçelerde oluşturulacak komisyonlar tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	27	9,0	17	5,6	56	18,6	69	22,9	132	43,9
17. İ/S görevlerinin il ve ilçelerde görevlendirilecek hukukçular tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	48	15,9	34	11,3	56	18,6	58	19,3	105	34,9
18. Muhakkiklik görevi için okul müdürlerine yolluk ödenmelidir.	8	2,7	6	2,0	15	5,0	42	14,0	230	76,4

Tablo 3 incelendiğinde; katılımcıların, “muhakkiklik görevi için okul müdürlerine yolluk ödenmesi” (%90,4; f=272); “ilçe milli eğitim müdürlüklerinde mukakkiklere yol gösterecek inceleme, soruşturma ve danışma birimlerinin oluşturulması” (%88,4; f=265); “i/S görevleri sırasında yöneticilerin idari izinli sayılmaları” (%88; f=264); “muhakkiklik görevlerinin, bu alanda eğitim alarak uzmanlaşmış, okul müdürleri dışındaki kişiler tarafından yerine getirilmesi” (%84; f=253) gerektiği yönünde görüş bildiren maddelere katılım oranlarının, “katılıyorum ve tamamen katılıyorum ” düzeyinde % 80’in üzerinde gerçekleştiği ve katılımcıların bu yöndeki görüşleri destekledikleri görülmektedir.

Bunun yanı sıra, katılımcıların %72,8’i (f=219), “i/S görevlerinin ilde görevli maarif müfettişleri tarafından yürütülmesi gerektiği” yönündeki maddeye “katılıyorum ve tamamen katılıyorum” düzeyinde katılım gösterirken, bu görevlerin “il ve ilçelerde oluşturulacak komisyonlar tarafından yürütülmesi gerektiği” maddesine ilişkin “katılıyorum ve tamamen katılıyorum” düzeyindeki katılım oranlarının %66,8 (f=191); “il ve ilçelerde görevlendirilecek hukukçular tarafından yürütülmesi” gerektiğine ilişkin maddeye “katılıyorum ve tamamen katılıyorum” düzeyindeki katılım oranlarının ise, %54,2 (f=163) düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre katılımcıların, bu görevlerin öncelikle İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde görevli maarif müfettişleri olmak üzere, oluşturulacak komisyonlar ve hukukçular tarafından yürütülmesi gerektiği yönündeki görüşünü destekledikleri görülmektedir.

Ayrıca katılımcılara bu görevlerin kimler tarafından yürütülmesi gerektiği konusunda anket içerisindeki nicel soruların dışında, kapalı uçlu bir soru daha sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtların yüzde ve frekans değerleri Şekil 3’te verilmiştir.

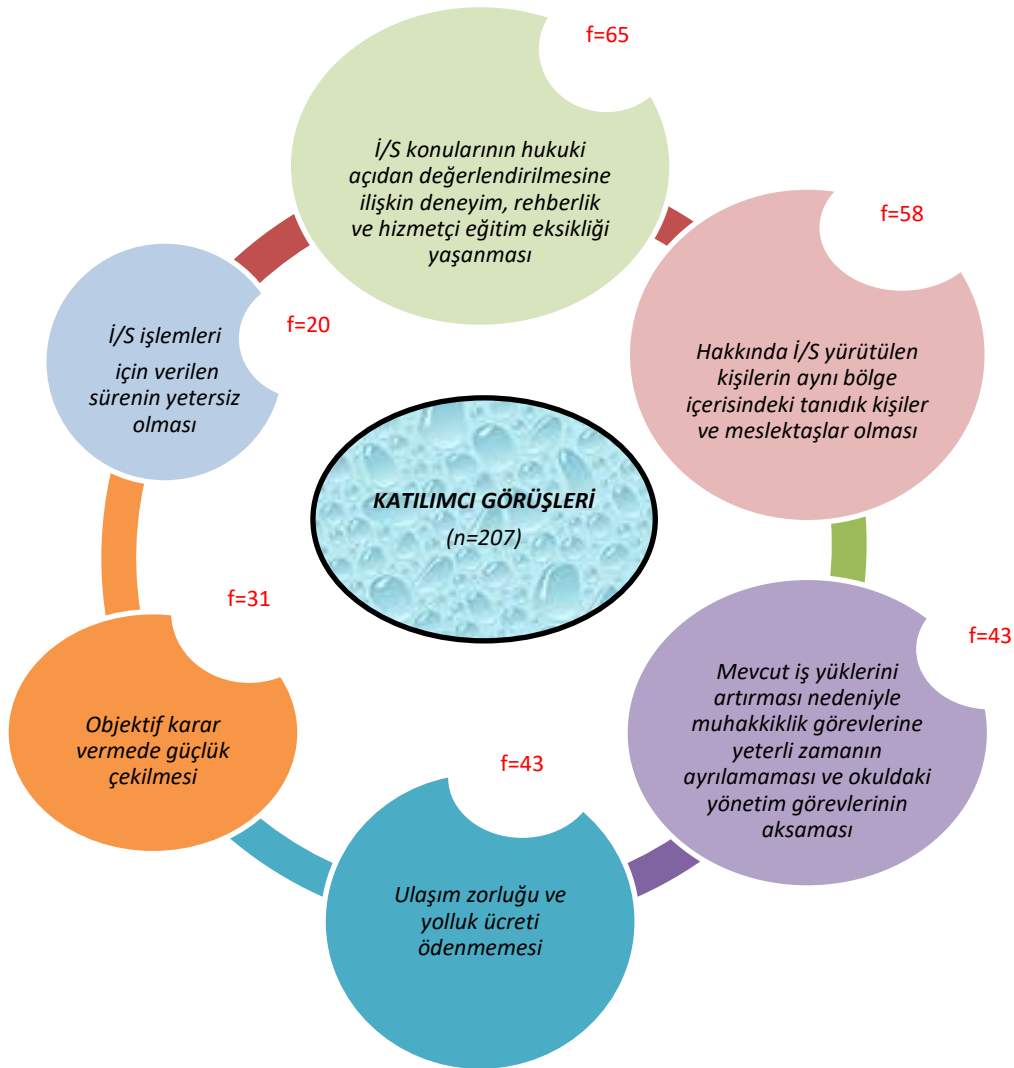
Şekil 3. i/S Görevlerinin Kim Tarafından Yürütülmesi Gerektiğine İlişkin Veriler

Şekil 3'e göre katılımcıların, bu görevlerin en fazla İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde görevli maarif müfettişleri tarafından yürütülmesi gerektiği görüşünü destekledikleri (%53,5; f=161) görülmektedir. Bununla birlikte, bu görevlerin okul müdürleri tarafından yürütülmesi gerektiğini düşünen katılımcıların oranıysa, sadece %15,9'dur. Bu bulgu, araştırmanın nicel bulgularıyla da büyük oranda örtüşmektedir. İ/S görevlerinin, "bu alanda eğitim olarak uzmanlaşmış, okul müdürleri dışındaki kişiler tarafından yerine getirilmesi gerektiği" yönünde görüş bildiren maddeye ilişkin "katılıyorum ve tamamen katılıyorum" düzeyindeki katılım oranları (%84; f=253) da benzer şekilde yüksektir. Buna göre araştırmanın bu yöndeki bulgusunun, araştırmanın her iki aşamasında da nitel ve nicel bulgularla istatistiksel olarak desteklendiği görülmektedir.

2. Nitel Bulgular

a) Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanılan Sorunların Neler Olduğuna İlişkin Nitel Bulgular

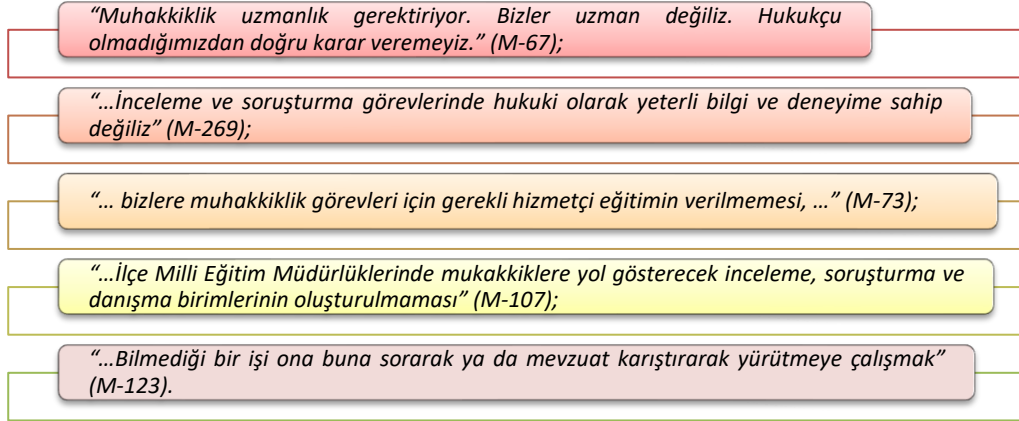
Muhakkiklik görevleri sırasında yaşanan sorunların neler olduğuna ilişkin elde edilen nitel bulgular Şekil 4'de verilmiştir.

Şekil 4. Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanılan Sorunların Neler Olduğuna İlişkin Veriler

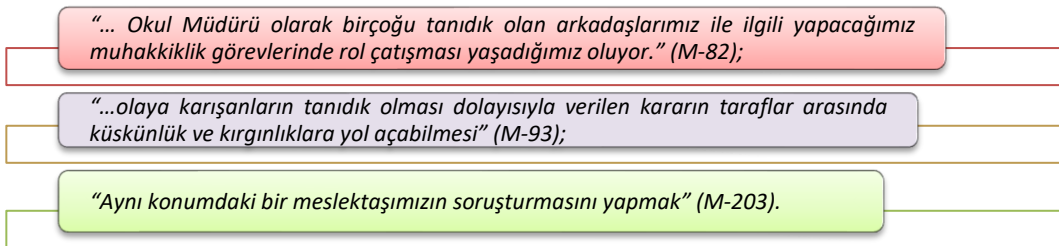
Şekil 4 incelendiğinde;

✓ Katılımcı okul müdürleri (f=65), İ/S ve hukuk konularındaki deneyim, rehberlik ve hizmetçi eğitim eksikliği nedeniyle önemli sorunlar yaşadıklarını, bununla birlikte bu konularda kendilerine yeterince hizmet içi eğitim verecek ve rehberlik edecek birimlerin bulunmadığını belirttikleri görülmektedir. Bu konuda dikkat çeken bazı katılımcı görüşleri şunlardır:

Yukarıdaki katılımcı görüşlerinin ağırlıklı olarak, İ/S konularının mevzuat ve hukuki boyutlarını yorumlama ve İ/S konularındaki bilgi ve deneyim eksikliği noktalarında yoğunlaştığı görülmektedir.

✓ Katılımcılar (f=58), aynı çalışma çevresinde görevli diğer kişileri tanıyor olmanın kendilerini bu süreçte zorladığını, İ/S işlemlerinin çeşitli kırgınlık ve çatışmalara da neden olduğunu, aynı statüdeki diğer meslektaşlarının İ/S işlemleri için görevlendirilmenin kendileri açısından zor olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda dikkat çeken bazı katılımcı görüşleri şunlardır:

Araştırmanın bu yöndeki nitel bulgusunun, nicel bulgularla da desteklendiği görülmektedir. Katılımcıların, "soruşturma yapılacak kişilerin tanıdık olması nedeniyle zorlandıkları" yönünde görüş bildiren anket maddesine "katılıyorum ve tamamen katılıyorum" düzeyindeki katılım oranları (%53,9; f=162) da görece yüksek gerçekleşmiştir.

✓ Katılımcılar (f=43), muhakkiklik görevlerin mevcut iş yüklerini artırması nedeniyle bu görevlere yeterli zamanı ayıramadıkları ve okuldaki diğer yönetim görevlerinin de aksadığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar bu görevlerin zaten yoğun olan iş yüklerini artırdığını, bu nedenle de muhakkiklik görevlerine yeterince zaman ayıramadıklarını, bunun yanı sıra okuldaki yönetim görevlerinde bundan olumsuz yönde etkilendiğini belirtmişlerdir. Okul müdürleri, bu görevlerin kendilerine herhangi bir avantaj ve ödül de sağlamadığını, bu nedenle de kendileri açısından muhakkiklik görevlerinin iş yüklerini artıran ilave bir görev olmaktan ileriye girmediğini de belirtmişlerdir.

"Okul işlerin yanında inceleme ve soruşturma görevi verilmesi, okula yeterince zaman ayırmamıza engel oluyor" (M-95); eing assigned for AITs alongside school affairs prevents us from allocating enough time to school" (M-95);

"Okulu bırakıp ifade almaya gidiyoruz. Okul işlerimiz aksıyor." (M-164).

"Kendi işimizle birlikte ek iş yükü oluşturması; üstelik okul müdürleri için ücret ya da hizmet puanı vs. gibi kazanımı olmaması" (M-146);

"Okullarımızdaki aslı görevlerimiz nedeniyle muhakkiklik yapmamız için yeterli zaman ayıramamaktayız." (M-104);

"... Okul müdürünün okulu bırakıp bu göreve gitmesi, angarya iş olması" (M-262).

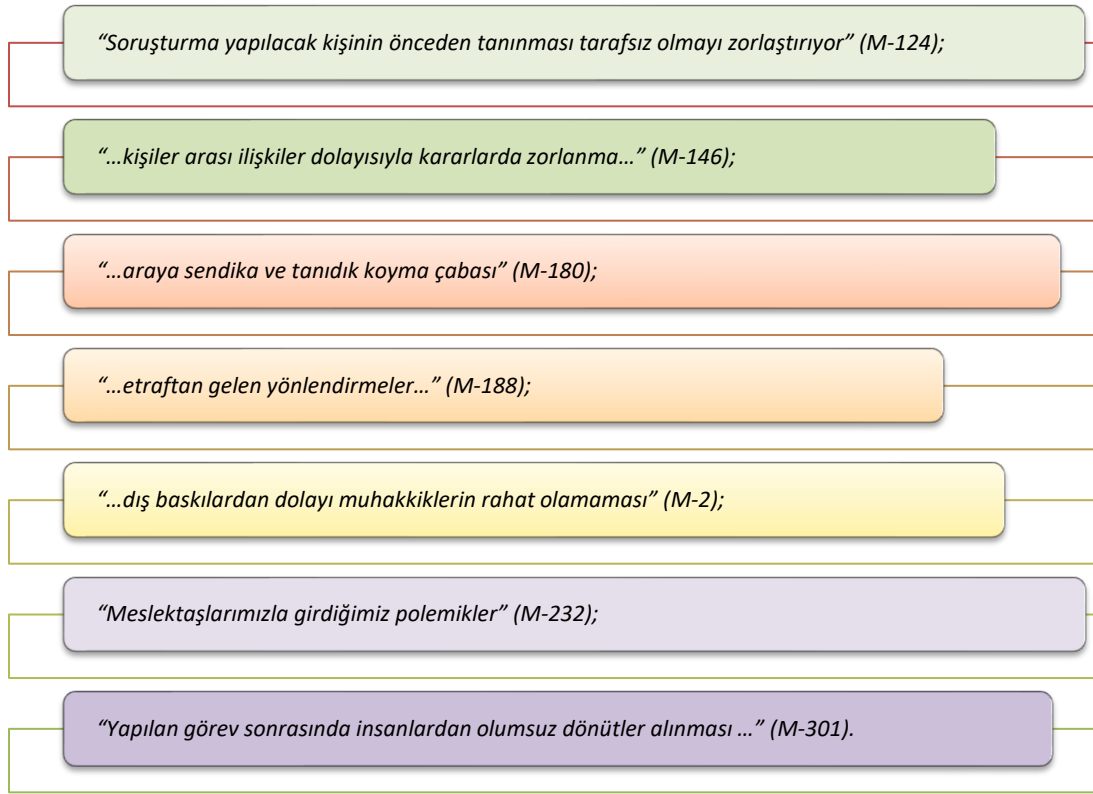
Yukarıdaki katılımcı görüşleriyle de ortaya konulduğu üzere, araştırmanın gerek nitel bulguları gerekse nicel bulguları, muhakkiklik görevlerinin okul müdürlerinin mevcut iş yüklerini artırarak, okuldaki yöneticilik görevlerini yerine getirme noktasında okul müdürlerini zorladığını ortaya koymaktadır. Bu yöndeki bulgu, araştırmanın nicel boyuttaki anket maddesinin yüzde ve frekans değerleriyle de desteklenmektedir. Katılımcıların %66,8'inin (f=201), yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütmede zorlandıkları maddesine "katılıyorum ve tamamen katılıyorum" düzeyinde cevap verdikleri ve bu yöndeki görüşü destekledikleri görülmektedir.

✓ Katılımcılar (f=43), İ/S yapılacak yerlere ulaşmada güçlük yaşadıklarını, bu görevler için yolluk ödenmemesi nedeniyle kendilerine maddi bir yük getirdiğini belirtmişlerdir.

"Yolluk ve harcırah ödenmemesi" (M-97);

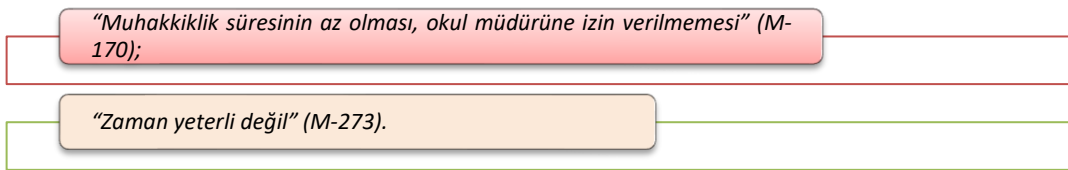
"...İ/S için gidilip gelinirken, belli bir zaman harcanmakta ve masraf edilmektedir. İ/S işlerinde okul müdürlerinin belli bir somut fayda sağlaması gerekmektedir." (M-151);

✓ Katılımcılar (f=31), İ/S sürecindeki çeşitli nedenlerden dolayı objektif karar vermede güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcı görüşlerine göre, muhakkiklerin objektif karar vermesini güçleştiren nedenlerin başında İ/S sürecindeki kişilerin tanıdık olması, müdahale ve yönlendirme çabaları; İ/S sürecindeki gizliliğe riayet edilmemesi; hakkında İ/S yürütülen kişilerin sürece ortak tanıdık kişilerle birlikte diğer baskı gruplarını müdahil etmek istemeleri, İ/S işlemlerinin sonunda kişilerin olumsuz tepkiler vermeleri gibi durumların geldiği söylenebilir.

✓ Katılımcılar (f=20), muhakkiklik görevleri için verilen sürenin yeterli olmadığını, bu görevlerin yerine getirilmesi için kendilerine ayrıca bir izin verilmediğini belirtmektedirler.

Şekil 4'te belirtilen konuların yanı sıra, her türlü şikâyetin gereksiz yere İ/S konusu yapılması (f=8); konunun açık olarak belirtilmemesi ve belge eksikliği (f=7); yetki ve rol karmaşası yaşanması ve muhakkik yetkilerinin gerektiği gibi kullanılamaması (f=6); kişilere ulaşmada yaşanan sıkıntılar (f=6); görevlerin dağıtılmasında objektif kriterlerin takip edilmemesi (f=5); ifade almaya ilişkin zorluklar yaşanması (f=3); rapor yazımına ilişkin zorluklar yaşanması (f=3); İ/S'ların gönüllülük şartı olmadan ve kendilerine danışılmadan verilmesi (f=2); İ/S'ların yürütülmesi sırasında mekân sıkıntısı yaşanması (f=1); İ/S işlemlerinin yapıldığı kurumda yaşanan iç çatışmalar (f=1) da katılımcılar tarafından dile getirilen diğer sorunlar olmuştur. Bu konularda dikkat çekici bazı görüşler şunlardır:

"Gereksiz ve anlamsız şikâyetler" (M-238);

"Gelen resmi yazının ve belgelerinin yeterli ve anlaşılır olmaması" (M-224);

"...Muhakkiklik görevinin yetkililerce tam anlaşılmaması, ifade alınacak kişilere görev ve sorumluluğumuzu açıklamakta zorlanmamız." (M-262);

"Görevin müdürlere, isteyip istemediği sorulmadan verilmesi." (M-96);

"...görevlendirmelerde bir kriter olmaması..." (M-281).

b) Getirilen Çözüm Önerilerine İlişkin Elde Edilen Nitel Bulgular

Yaşanan sorunların çözüm önerilerine ilişkin görüşler değerlendirildiğinde (n=186); katılımcıların önemli bir bölümünün (f=101), bu görevlerin okul müdürleri yerine başka kişi, birim veya komisyonlar tarafından yerine getirilmesini, yaşanan sorunların çözümü noktasında öneri olarak dile getirdikleri görülmektedir. Okul müdürleri, bu görevlerin, müdürler yerine müfettişler tarafından (f=49); alanlarında uzmanlaşmış sürekli olarak bu işi yapacak olan deneyimli kişilerden oluşacak bir birim veya komisyon tarafından (f=29); görevlendirilecek hukukçular tarafından (f=16) ve şube müdürleri veya üst amirler tarafından (f=7) yerine getirilmesini, sorunların çözümüne yönelik alternatif bir çözüm olarak görmektedirler. Ayrıca okul müdürleri (f=8), bu görevlerin okul müdürlerine hiçbir surette verilmemesi gerektiğini kesin ifadelerle dile getirdikleri de görülmektedir. Bu konudaki bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

"Denetim mekanizması, eğitimcilerin dışında, konunun uzmanı denetmenler tarafından işletilmelidir" (M-301);

"İlde var olan maarif müfettişlerinin sayısı artırılarak, tek birim tarafından yürütülmesi" (M-267);

"...bu görevleri, bu alanın uzmanı ve bu konuda yetişmiş dürüst tarafsız yasal güvence altına alınmış yetkili ve etkili kişilerin yapması gerekir." (M-177);

"Okul idarecilerinin iş yüklerinin ve/veya sorumluluklarının azaltılması gerekir. Muhakkiklik görevinin üzerimizden alınması bir başlangıç olabilir" (M-179);

"...bu görevi kesinlikle okul müdürleri yapmamalı" (M-183);

"Bu görevlerin, müdürler yerine, şube müdürlerine verilmesi daha uygun olacaktır." (M-24);

"Hukukçuların görevlendirilmesi ve as/üst ilişkisi bulunmayan kişilerce en doğru raporların sunulması sağlanabilecektir. ..." (M-33);

"İlçede oluşturulacak hukuk bürosu/komisyon görevlileri tarafından muhakkiklik görevi ifa edilmelidir." (M-81).

Bunun yanı sıra katılımcılar, yaşanan sorunlara ilişkin olarak aşağıda Şekil 5’de özetlenen çözüm önerilerini de getirmişlerdir. Buna göre:

	-- Muhakkiklik yapacak kişilere araç tahsis edilerek, yolluk ve ücret ödenmesi (f=37);
Bunun yanı sıra	-- Okul müdürlerinin bu görevlerini yerine getirirken görevli izinli sayılmaları (f=21);
katılımcılar,	-- Mukakkiklik yapacak okul müdürlerine kapsamlı bir hizmet içi eğitim verilmesi (f=21);
yaşanan	-- Muhakkiklerin ilçe dışındaki okul müdürleri arasından görevlendirilmesi (f=12);
sorunlara ilişkin	-- İlçelerde muhakkiklere rehberlik edecek bir birim veya komisyon oluşturulması (f=6);
olarak	-- Bu görevler için verilen sürelerin artırılması (f=6);
şu önerileri de	-- Şikâyetlerin inceleme başlatılmadan önce bir komisyon tarafından incelenmesi, ortaya çıkacak haksız ve yersiz şikâyetlere ilişkin karşı işlem başlatılması (f=5);
getirmişlerdir:	-- Dışarıdan müdahalelere müsaade edilmemesi ve muhakkiklerin yetkilerini gerektiği gibi kullanmalarına olanak sağlanması (f=5);
	-- Bu görevlerin zorunlu olarak değil, gönüllülük esasına göre verilmesi (f=5);
	-- Yeni mevzuat hazırlanarak muhakkik yetkilerinin düzenlenmesi (f=4);
	-- Bu görevlerin okul müdürlerinin kariyer ve terfilerine etki edecek bir ödül ve teşvik niteliğine sahip olması (f=3);
	-- İ/S görevlerinin belirli kriterlere göre eşit olarak verilmesi (f=3);
	-- İ/S işlemleri için ayrı bir mekân tahsis edilmesi (f=2);
	-- Yol gösterici İ/S dosya örneklerinin paylaşılması (f=1)

Şekil 5. Katılımcıların Yaşanan Sorunların Çözümüne İlişkin Çözüm Önerileri

Bu çözüm önerilerinden dikkat çekici olan bazı öneriler şu şekilde ifade edilmiştir:

"...araç tahsisi veya yolluk yevmiye ödenmesi" (M-246);
"İ/S yapılan günlerde okul müdürleri idari izinli sayılmalı" (M-62);
"Muhakkiklerin, bu alanda özel olarak merkezi hizmet içi eğitimine alınarak, profesyonelleşmeleri sağlanmalı ve bu nitelik kredilendirilmelidir." (M-146);
"...okul müdürlerine, almış oldukları görevlerinden dolayı, pozitif bir ayrıcalık tanınması..." (M-154);
"Muhakkiklik konusunda çok daha geniş kapsamlı eğitim verilmeli" (M-285);
ilçe dışından olayı daha objektif değerlendirebilecek uzman birileri görevlendirilmeli" (M-58);
"Gereksiz bir sürü soruşturma var; öncelikle bunlar açılmamalı. Müdürlere verilen bu görev sırasında müdürün bütün dikkati bu olaya yoğunlaşınca, okuldan kopuyor, bu yüzden muhakkiklik verilmemeli" (M-143);
"Soruşturmaların tamamen objektif yapılması, hiç kimsenin müdahil olmaması gerekir" (M-94);
"Görev verilmeden önce görev verilecek kişi çağırılmalı ve rızası alınmalı" (M-209);
"...sürekli aynı kişiler görevlendirilmemeli" (M-198);
"İlçelerde danışma birimlerinin kurulması" (M-288).

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmanın nitel ve nicel bulguları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, okul müdürlerinin muhakkiklik görevleri sırasında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile bu görevlerin kimler tarafından ve ne şekilde yürütülmesi gerektiğine ilişkin olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmış olup bu sonuçlar iki alt başlık halinde özetlenmiş ve tartışılmıştır. Buna göre:

a) Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanan Sorunlara İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

1) Haklarında İ/S işlemi yürütülen kişilerin, kendi tanıdıkları olmalarından dolayı okul müdürlerinin rol çatışması, objektif karar vermede zorlanma, sosyal ilişkilerin zedelenmesi şeklinde sorunlar yaşadıkları görülmüştür.

Araştırmanın nitel bulguları, okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun, hakkında İ/S yürütülen kişilerin tanıdık olmalarından dolayı zorlandıklarını göstermektedir. Ayrıca bu yöndeki bulguların, araştırmanın nicel bulgularıyla da desteklendiği görülmektedir. Okul müdürleri, aynı çalışma çevresindeki kişileri tanıyor olmalarının, İ/S sürecinde objektif karar verme noktasında kendilerini zorladığını, kurum içerisindeki sosyal ilişkiler açısından da çeşitli kırgınlık ve çatışmalara neden olduğunu, ayrıca bu durumun İ/S sürecine tanıdık kişiler vasıtasıyla bir şekilde müdahale edilmesine neden olduğunu ve objektif karar vermelerini zorlaştırdığını ifade etmişlerdir.

Elde edilen bu sonuca ilişkin katılımcı görüşleri değerlendirildiğinde, objektif karar vermeyi zorlaştıran en önemli nedenin ise, hakkında İ/S işlemi yürütülen kişilerin, muhakkiklerle aynı sosyal çevrede görev yapmaları nedeniyle ortak tanıdıklarını yürütülen İ/S sürecine müdahil etmek istemelerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, okul müdürlerinin tanıdıkları kişiler hakkında soruşturma yapmaları objektif karar vermelerine engel olmakta, aynı kurum bünyesinde yöneticilik yapan kişiler arasında da çeşitli sorunlara, kırgınlıklara yol açmaktadır.

Araştırmada elde ettiğimiz bu sonuç, diğer bazı araştırma bulgularıyla da örtüşmektedir. Ekinci ve Sabancı (2020) tarafından yapılan çalışmada okul müdürlerinin bu tür görevleri yürütürken arkadaşlarından kaynaklı çeşitli yönlendirmelere maruz kalabildikleri ve bu durumun muhakkiklerde kaygılara neden olduğu; Ayvaz (2017) tarafından yapılan çalışmada da İ/S işlemlerinin sonuçlarına ilişkin yönlendirme çabalarının olabildiği yönünde bulgular elde edilmiştir. Şirin ve Dal (2019) tarafından yapılan çalışmada benzer şekilde katılımcı okul müdürlerinin, aynı kurumdaki kendi meslektaşlarının soruşturmasını yaparken objektif karar verme noktasında vicdanen zorlandıkları, kendi meslektaşlarını soruşturmak zorunda kalmalarının psikolojik olarak kendilerini yıpratmış, bu nedenle muhakkiklik görevinin kendilerine verilmesini uygun bulmadıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

2. Okul müdürlerinin bir kısmının İ/S konularının hukuki boyutunu yorumlama ve değerlendirme noktasında zorlandıkları ve bu yönde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Araştırmanın nitel boyutunda katılımcıların önemli bir kısmı, İ/S süreçlerinin nasıl yürütüleceği konusunda bilgi ve tecrübe eksikliği içerisinde olduklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, bu bulguların araştırmanın nicel bulgularıyla tam olarak desteklenmediği görülmektedir. Buna göre nitel boyuta dile getirilen bu sorunların, katılımcı okul müdürlerinin geneli için geçerli olmadığı düşünülmektedir. Araştırmanın nicel sonuçları katılımcıların sadece %21,6'sının, mevzuat bilgilerini; %35,5'inin ise, muhakkik tecrübelerini yeterli bulmadıklarını göstermektedir.

Bununla birlikte, yaşanan sıkıntının İ/S sürecindeki olayın hukuki boyutu değerlendirme noktasında daha belirgin olduğu, katılımcıların önemli bir bölümünün (%47,2), “olayın hukuki boyutunu değerlendirme noktasında zorluk yaşadıkları” yönündeki görüşü destekledikleri görülmektedir. Araştırmanın nitel bulguları katılımcıların, mevzuat bilgisi ve muhakkiklik konularındaki tecrübe eksikliği yaşandığı (f=65) konusunu kuvvetli bir şekilde dile getirilmişlerdir. Diğer yandan araştırmanın nicel bulgularıyla, belirtilen sorunların okul müdürlerinin geneli için geçerli olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte, konuya ilişkin nitel ve nicel bulgular birlikte değerlendirildiğindeyse, yaşanan sorunun, İ/S işlemlerine konu olan olayın hukuki boyutunu değerlendirmede yaşanan zorluklar noktasında daha belirgin olduğu söylenebilir.

3. Okul müdürlerinin önemli bir kısmının, yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütmek durumunda kalmalarından dolayı zorlandıkları; muhakkiklik görevlerinin mevcut iş yüklerini artırdığı ve okuldaki diğer görevlerini aksattığı görülmüştür.

Araştırmanın nitel boyutunda katılımcılar, muhakkiklik görevlerinin mevcut iş yüklerini artırması nedeniyle bu görevlere yeterli zamanı ayıramadıkları ve okuldaki diğer yönetim görevlerinin de aksadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Okul müdürleri yöneticilikle ilgili iş yüklerinin fazla olduğunu, bunun yanı sıra bu tür görevlerin kendilerine verilmesinin mevcut iş yüklerini artırdığını düşünmektedirler. Katılımcılar, muhakkiklik görevlerinin belirli bir süre sınırlandırılmasına tabii olması, bu görevleri sırasında okul müdürlerinin görevli izinli sayılmaması gibi durumların da yaşanan bu sıkıntıyı artırdığını ifade etmişlerdir.

Diğer yandan çalışmanın bazı nicel bulgularının ise kısmen farklılaştığı, buna göre katılımcıların %51,2'sinin, İ/S görevlerinin tamamlanması için verilen zamanın yeterli olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Araştırmanın nitel ve nicel bulguları arasındaki bu farklılığın ise zaman yetersizliği sorununun katılımcıların tamamı için öncelikli bir sorun olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Her ne kadar katılımcıların bir bölümü zaman yetersizliği sorununu, araştırmanın nitel boyutunda öncelikli bir sorun olarak dile getirmiş olmakla birlikte, bu sorunun okul müdürlerinin geneli tarafından aynı öncelikte değerlendirilmediği görülmektedir. Bu noktadaki ana sorunun muhakkiklik görevlerinin tamamlanması için verilen sürenin yetersiz olmasından daha ziyade, okul müdürlerinin yöneticilik görevleriyle birlikte muhakkiklik görevlerini yürütmek durumunda kalmalarından ve bunun sonucunda bu görevlere yeterince zaman ayıramamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Nitekim araştırmanın bir diğer nicel bulgusuna göreyse, katılımcıların %66,8'inin “yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütmede zorlandıkları” yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar, alanyazındaki çeşitli çalışmaların sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Örneğin; Ekinci ve Sabancı (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları, okul müdürlerinin soruşturmalara hazırlık yapmada zaman sıkıntısı yaşadıklarını, bu durumun diğer yönetsel görevlerini de olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Şirin ve Dal (2019) tarafından yapılan çalışmada ise, okul müdürlerinin iş yüklerinin, muhakkiklik görevleriyle birlikte daha da arttırıldığı, bunun sonucunda gerek okul işlerinde gerekse inceleme-soruşturma işlemlerinde gereken verimin alınamadığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmanın nitel ve nicel sonuçlarının da işaret ettiği üzere, okul müdürlerinin İ/S işlemlerinin kendileri tarafından yürütülmesine karşı çıkmalarının temel nedeninin, bu görevlerin okul müdürlerinin mevcut iş yüklerini arttırmasından, ayrıca bu görevleri yerine getirmiş olmanın kendilerine artı bir ücret veya kariyerlerine etki edebilecek herhangi bir ödüllendirme içermemesinden kaynaklandığı da söylenebilir.

4. Okul müdürlerinin önemli bir kısmının, İ/S yapılacak yere ulaşmada güçlük yaşadıklarından dolayı bu görevler için kendilerine yolluk ve harcırah verilmesini talep ettikleri görülmektedir.

Araştırmanın nitel bulguları katılımcıların, İ/S görevleri sırasında ulaşım zorluğu ve yolluk verilmemesi konularında güçlük yaşadıklarını göstermektedir. Bu yöndeki bulgular, araştırmanın nicel bulgularıyla da benzerlik göstermekte, buna göre okul müdürlerinin %90,4'ünün, bu görevler için kendilerine yolluk ödenmesini talep ettiklerini görülmektedir.

Okul müdürlerinin muhakkik olarak görevlendirilmeleri, mevzuat çerçevesinde yürütülmekle birlikte (İl İdaresi Kanunu, 1949), okul müdürleri bu görevleri asli görev alanları içerisinde yer almayan ve mevcut iş yüklerini artıran bir durum olarak değerlendirmekte, bundan dolayı da bu görevler için kendilerine yolluk ve harcırah ödenmesi veya bu görevlerin kendilerine birtakım artılar getirmesi gerektiğini düşünmektedirler. Konuya ilişkin yapılmış olan diğer bazı çalışmalarda da okul müdürlerinin benzer şekilde bu görevlerin mevcut iş yüklerini arttırdığı ve kendilerine yolluk ve ücret verilmesini talep ettikleri görülmektedir (Ekinci ve Sabancı, 2020; Şirin ve Dal, 2019; Ünal ve Kafalı, 2017).

b) Muhakkiklik Görevleri Sırasında Yaşanan Sorunların Çözümüne, Bu Görevlerin Ne Şekilde ve Kimler Tarafından Yerine Getirilmesi Gerektiğine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

1. Okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerini kendi asli görev alanları içerisinde değerlendirmedikleri, bu görevlerin okul müdürleri dışında, maarif müfettişleri, hukukçular, şube müdürleri ile oluşturulacak diğer komisyonlar eliyle yürütülmesini talep ettikleri görülmektedir.

Araştırmanın nitel boyutunda katılımcılar, bu görevlerin maarif müfettişleri, il ve ilçelerde oluşturulacak komisyonlar, görevlendirilecek uzmanlar ve hukukçular tarafından yerine getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcıların önemli bir kısmının bu görevlerin müdürler dışındaki uzmanlarca yerine getirilmesini, yaşanan sorunların çözümüne yönelik temel bir çözüm yolu olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Araştırmanın nicel sonuçları da katılımcıların, “bu görevlerin alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından yerine getirilmesi gerektiği” yönündeki görüşü büyük oranda (%84) desteklediklerini göstermektedir. Bu görevlerin kimler tarafından yerine getirilmesi gerektiğine ilişkin nicel sonuçlar incelendiğindeyse katılımcıların, bu görevlerin illerde görevli maarif müfettişleri (%53,5), ilde görevlendirilecek hukukçular (%20,3), okul müdürleri (%15,9), il Millî Eğitim müdür yardımcısı ve şube müdürleri (%5,3) ve bakanlık maarif müfettişleri (%5) tarafından yerine getirilmesi gerektiği yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Buna göre katılımcıların büyük bir kısmı, bu görevlerin ilde görevli maarif müfettişleri tarafından yürütülmesi gerektiği görüşündedir. Bununla birlikte bu görevlerin, okul müdürleri tarafından yürütülmesi gerektiği görüşünü savunan katılımcıların oranıysa sadece %15,9’dur. Bu sonuçlardan hareketle okul müdürlerinin İ/S görevlerini tam olarak benimsemedikleri, kendi görev alanları dışında değerlendirdikleri için de bu görevlerin kendileri dışındaki uzmanlar tarafından yürütülmesi gerektiği yönündeki görüşleri destekledikleri söylenebilir.

Türk Eğitim Sistemi içerisinde denetim, Osmanlı döneminden başlayarak günümüze kadar devam eden köklü bir geleneğe sahiptir, dolayısıyla denetim faaliyetleriyle birlikte İ/S görevlerinin de uzun yıllardır müfettişler eliyle yürütüldüğü görülmektedir (Özmen vd. 2014; Taymaz, 1997). MEB’in konuya ilişkin mevzuatı, İ/S görevlerinin öncelikli olarak bakanlık maarif müfettişleri eliyle yürütülmesini öngörmektedir. Bununla birlikte mevcut bakanlık maarif müfettişi sayısının, bu işlemlerin etkili bir şekilde yerine getirilebilmesi için yeterli olmadığı da bilinmektedir. Bu nedenle merkez ve taşra teşkilatında denetim sisteminin bütüncül bir bakış açısıyla yeniden yapılandırılarak, illerde görevli marif müfettişlerinin yeniden istihdam edilmelerinin bu alanda yaşanan sorunlara çözüm olacağı söylenebilir.

Yapılan çalışmada katılımcılar çözüm önerisi olarak, İ/S görevlerinin hukukçular tarafından yerine getirilmesi gerektiği yönünde öneriler de getirmişlerdir. Bununla birlikte, bu tür görevler MEB bünyesinde görev yapan hukukçuların görev alanları içerisinde yer almamaktadır.

MEB bünyesinde gerek merkez teşkilatında, gerekse taşra teşkilatında görevli bütün müfettişler, mesleğe yazılı ve sözlü sınav sonucuna göre ilk etapta müfettiş yardımcısı olarak kabul edilmekte, hizmet içi eğitim ve iş başında eğitim odaklı üç yıllık bir adaylık sürecinin sonunda yapılan yeterlilik sınavı sonucuna göre başarılı olan müfettiş yardımcılarını, müfettiş olarak göreve başlamakta (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 2017). Mesleğe giriş şartları değerlendirildiğinde müfettişlik mesleğinin Osmanlı döneminden başlayarak günümüze kadar gelen süreç içerisinde eğitim alanındaki önemli mesleklerden biri olarak kabul edildiği, günümüzde ise Türkiyede kamu alanındaki kariyer meslek gruplarından birisi olduğu, müfettiş adaylarının belirli başarı ve deneyim standartlarını tamamlayarak bu görevlere atanabildikleri, dolayısıyla denetim, hukuk ve mevzuat konularında belirli standartları sağlayacak bilgi ve deneyime sahip olmaları gerektiği anlaşılmaktadır (MEB Görev Standartları, 2019; Özmen vd. 2014). Bununla birlikte belirtilen standartlarda bir eğitim almayan okul müdürlerinin, bu tür görevleri yerine getirebilmelerinin ise oldukça güç olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, idari soruşturma işlemleri, eğitim personeli açısından olumsuz sonuçlar da doğurabilen işlemler olduğu için, hakkında işlem yürütülen personelin kariyeri açısından hassas ve dikkatli bir şekilde yürütülmesi gereken bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Bu

nedenle, muhakkiklik görevlerinin sadece MEB merkez ve taşra teşkilatında görevli uzaman maarif müfettişleri tarafından yürütülmesinin, eğitim alanında görevli kamu insan kaynağının etkili ve verimli yönetimi açısından da faydalı olacağı söylenebilir.

2. Araştırmanın nitel boyutunda, yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak katılımcılar tarafından çeşitli çözüm önerileri de getirilmiştir.

Buna göre katılımcıların çözüm önerileri “muhakkiklik yapacak kişilere araç tahsis edilerek, yolluk ve ücret ödenmesi; okul müdürlerinin bu görevlerini yerine getirirken görevli izinli sayılmaları; muhakkiklik yapacak okul müdürlerine kapsamlı bir hizmet içi eğitim verilmesi; muhakkiklerin ilçe dışındaki okul müdürleri arasından görevlendirilmesi; ilçelerde muhakkiklere rehberlik edecek bir birim veya komisyon oluşturulması; bu görevler için verilen sürelerin artırılması; şikâyetlerin inceleme başlatılmadan önce bir komisyon tarafından incelenmesi, ortaya çıkacak haksız ve yersiz şikâyetlere ilişkin karşı işlem başlatılması; dışarıdan müdahalelere müsaade edilmemesi ve muhakkiklerin yetkilerini gerektiği gibi kullanmalarına olanak sağlanması; bu görevlerin zorunlu olarak değil, gönüllülük esasına göre verilmesi; bu görevlerin okul müdürlerinin kariyer ve terfilerine etki edecek bir ödül ve teşvik niteliğine sahip olması; İ/S görevlerinin belirli kriterlere göre eşit olarak verilmesi” şeklinde özetlenebilir.

Araştırmanın nicel boyutunda da katılımcıların, “ilçe milli eğitim müdürlüklerinde muhakkiklere yol gösterecek inceleme, soruşturma ve danışma birimlerinin oluşturulması” (%88,4; f=265); “İ/S görevleri sırasında yöneticilerin idari izinli sayılmaları” (%88; f=264); “muhakkiklik görevi için okul müdürlerine yolluk ödenmesi” (%90,4; f=272) gerektiği yönündeki görüşleri yüksek oranda destekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın bu yöndeki sonuçları, diğer araştırma sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Konuya ilişkin bazı araştırma sonuçları, bu görevlerin hali hazırda okul müdürleri tarafından angarya olarak görüldüğünü (Ünal ve Kafalı, 2017); okul müdürlerinin bu görevlerin gerektirdiği uzmanlık bilgisi ve becerisi açısından yeterli olmadıklarını düşündüklerini (Ekici ve Sabancı, 2020); bu konuda kendilerini uzman olarak görmediklerini, kendi meslektaşlarını soruşturmak zorunda kalmalarından dolayı psikolojik olarak yıprandıklarını (Şirin ve Dal, 2019) ortaya koymaktadır.

ÖNERİLER

1. Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) merkez ve taşra teşkilatı bünyesindeki müfettişlik sistemi bütüncül bir bakış açısıyla yeniden yapılandırılmalıdır. Diğer kamu kurumlarındaki kaymakamlık, uzman hekimlik ve denetçilik gibi kariyer odaklı mesleklerde olduğu gibi MEB bünyesindeki İ/S görevleri de sadece mesleki uzmanlığı olan müfettişleri tarafından yapılmalıdır.

2. İ/S görevlerinin özel uzmanlık gerektiren özel bir alan olduğu düşünüldüğünde, bu çalışma ile okul yöneticilerinin yaşadığı sorunların kurum içerisinde çalışma barışını ve iklimi olumsuz yönde etkileyebileceği değerlendirilmektedir. Bu nedenle, İ/S görevleri okul yöneticilerine verilmemelidir.

3. İ/S konularında okul yöneticilerine yönelik verilecek olan hizmet içi eğitim konuları belirlenirken, mevzuatta yer alan bilgilerin hukuki boyutunun yorumlanmasına ve uygulanmasına daha fazla ağırlık verilmelidir.

4. İ/S görevlerini yürütecek olan okul müdürlerine çeşitli kariyer ödülleri de sağlanmalıdır. Örneğin, belli sayıda İ/S görevini yerine getirmiş okul müdürleri için, atama ve yer değişikliği işlemlerinde veya yükselme sınavlarında geçerli olmak üzere belirli bir ilave puan verilmesi, bu görevlerin daha etkili ve istekli yapılmasına katkı sağlayabilir.

Etik Metni

Bu çalışma, araştırma ve yayın prensipleri ile etik ölçütler gözetilerek hazırlanmıştır. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Etik Kurulu'nun 06/03/2020 tarih ve E.14629 sayılı izin onayları alınmıştır. Hazırlanan makale kapsamında ortaya çıkabilecek araştırma etiğine ilişkin sorumluluk yazarlara aittir.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: 1. yazarın makaleye katkı oranı %70'tir. 2. yazarın makaleye katkı oranı %30'dur.

KAYNAKÇA

- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö., & Fidan, T. (2018). Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik: Kuramsal Bir İnceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Aydın, M. (2014). *Çağdaş eğitim denetimi* (6. Baskı). Gazi Kitabevi.
- Ayvaz, M. (2017). *Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevine İlişkin Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baki, A. & Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (elektronik)*, 11(42), 1-21.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (1985). Örgütlerde İşgören Hizmetlerinin Yönetimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını*, (139).
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Third.
- Daymon, C. & Holloway, I. (2003). *Qualitative Research Methods in Public Relations and Marketing Communications*. Rout ledge.
- DMK (1965). 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu. *Resmi Gazete (23/07/1965)*. Sayı: 12056. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Düztepe, H. (2019). *Öğretmen, Yönetici ve Müfettişlerin Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevlerine İlişkin Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ekinci, H. & Sabancı, A. (2020). Okul Müdürlerinin Soruşturma Görevlerini Yerine Getirirken Karşılaştıkları Sorunlar. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 138-154.

- Erkuş, A. (2007). Ölçek Geliştirme ve Uyarlama Çalışmalarında Karşılaşılan Sorunlar. *Türk Psikoloji Bülteni*, 13(40), 17-25.
- Erkuş, A. (2010). Psikometrik Terimlerin Türkçe Karşılıklarının Anlamları ile Yapılan İşlemlerin Uyuşmazlığı. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 72-77.
- Ersoy, A. F. (2016). *Fenomenoloji. Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri* [Phenomenology. Qualitative research designs in education] içinde (s. 51-110). Anı Yayıncılık
- Guba, E.G. (1981). Criteria for Assessing the Trustworthiness of Naturalistic Inquiries. *Educational Communication and Technology*, 29(2), 75-91.
- Hall, E., Chai, W. & Albrecht, J. A. (2016). A Qualitative Phenomenological Exploration of Teachers' Experience With Nutrition Education. *American Journal of Health Education*, 47(3), 136-148.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (11. Baskı), Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılınc, A. (2003). *Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç ve Cezalar*. Türk Hukuk Sitesi, Bilimsel İncelemeler, Hukuki İncelemeler Kütüphanesi. http://www.turkhukuk sitesi.com/makale_97.htm
- İl İdaresi Kanunu (1949). 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu. *Resmi Gazete*, Sayı, 7236(18.06). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.5442.pdf>
- MEB Disiplin Amirleri Yönetmeliği (1991). Milli Eğitim Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi* (08.07.1991). No: 2340
- MEB Hukuk (2018, 15 Mart). *MEB'den Okul Müdür Yardımcılarına Muhakkiklik Görevi Verilmesi Hakkında Görüş Yazısı*. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü. <https://www.mevzuatinyeri.com/meb-mevzuati/meb-den-okul-mudur-yardimcilarina-muhakkiklik-gorevi-verilmesi-h27261.html>
- MEB İ/S Rehberi, (2006). *MEB İnceleme Soruşturma ve Ön İnceleme Rehberi*. Teftiş Kurulu Başkanlığı Yay.
- MEB Görev Standartları (2019). *Maarif Müfettişleri Görev Standartları, Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Kalite Standartları*. Projeler Daire Başkanlığı Yayını. No: 11, Ankara. https://tkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_06/19145017_Bakanlyk_Maarif_MuYfettisYleri_GoYr ev_StandartlarY.pdf
- MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği, (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği. *Resmi Gazete*, (20.09.2017). Sayı: 30160. Erişim: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/08/20170820-1.htm> adresinden 26.10.2020 tarihinde alınmıştır.
- Özmen, F., Açıkses, E., Usta, M. E., & Uuerler, S. (2014). *Meşrutiyetin İlanından, Cumhuriyet Dönemine, Osmanlı Devleti'nde Eğitim Denetimi (1876-1923)*. Fırat Üniversitesi Destekli Araştırma Projesi (FÜBAP).
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. SAGE Publications.
- Pınar, İ. (1987). *Açıklamalı-İçtihatlı Memur Suçlarında İdari Soruşturma*. Seçkin Kitabevi.
- Punch, K. F. (2005). *Introduction to Social Research—Quantitative & Qualitative Approaches*. Sage Publications.
- Resmi Gazete (2016). 6764 Sayılı Kanun. Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. *Resmi Gazete* (09.12.2016). Sayı: 29913.

- Shenton, A. K. (2004). Strategies for Ensuring Trustworthiness in Qualitative Research Projects. *Education for information*, 22(2), 63-75.
- Swanson, R. A. & Holton, E. F. (2005). *Research in Organizations: Foundations and Methods in Inquiry*. Berrett-Koehler Publishers.
- Şan, E. (2020). *Türkiye’de Eğitim Alanında Yayınlanan Karma Yönteme Dayalı Makalelerin İncelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi] Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Şirin, A. & Dal, S. (2019). Okul Müdürlerinin Muhakkiklik Görevine İlişkin Görüşleri: Bağcılar, Bakırköy, Başakşehir, Esenler ve Zeytinburnu Örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 11(3), 215-240.
- Taymaz, H. (1993). *Teftiş. Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Kadioğlu Matbaası
- Ünal, A. & Kafalı, O. (2017). *Soruşturmacı Olarak Görevlendirilen Okul Müdürlerinin Soruşturma Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar*. Bildiri Özetleri Kitabı. Conference: IVth International Eurasian Educational Research Congress, 11-14 Mayıs, Denizli. Anı Yayıncılık.
- Yaraş, Z. & Gündüzalp, S. (2021). Regarding the school administrators’ conflict resolution strategies about organizational conflicts: An assessment according to teacher opinions. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 397-430.
- Yıldırım, A., & Simşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek 1. Pilot Çalışmadan Elde Edilen Nitel Bulgulara Dayalı Olarak Oluşturulan Anket Maddeleri

Nitel Bulgular (n=38)	Oluşturulan Anket Maddeleri
✓ <i>Muhakkiklik sürecinin nasıl yürütüleceğine ilişkin hukuk ve mevzuat konularında bilgi, tecrübe ve hizmet içi eğitim eksikliği (f=28; %73,6)</i>	Madde 3: İ/S konularında yeterli <i>muhakkiklik</i> tecrübesine sahip olduğumu düşünüyorum. Madde 4: İ/S'ya konu olan olayın hukuki boyutunu değerlendirmede zorlanıyorum. Madde 9: İ/S konularında mevzuat bilgimin yeterli olduğunu düşünüyorum.
✓ <i>Muhakkiklik görevleri için verilen zamanın yetersiz olması (f=8; %21)</i>	Madde 1: İ/S görevlerinin tamamlanması için verilen zaman yeterlidir.
✓ <i>Yöneticilik göreviyle birlikte muhakkiklik görevini yürütmenin zor olması (f=8; %21)</i>	Madde 2: Yöneticilik göreviyle birlikte <i>muhakkiklik</i> görevimi yürütmede zorlanıyorum.
✓ <i>Hakkında İ/S yapılacak kişilerin tanidik olması nedeniyle baskı altında kalma (f=7; %18,4)</i>	Madde 6: İ/S yapılacak kişilerin tanidik olması nedeniyle zorlanıyorum
✓ <i>İ/S yapılacak yere ulaşmada güçlük yaşanması (f=5; %13,1)</i>	Madde 8: İ/S yapılacak yere ulaşmada zorlanıyorum.
✓ <i>İ/S konusuyla ilgili kişilerin iletişim bilgilerinin eksik olması ve kişilere ulaşmada güçlük yaşanması (f=2; %5,2)</i>	Madde 7: Görevlendirme olurlarında, konunun açık ve net olarak belirtilmemesinden dolayı güçlük yaşıyorum.
✓ <i>Sürekli aynı kişilere görev verilmesi yerine, bu görevlerin müdürler arasında adil bir şekilde dağıtılması gerektiği (f=3; %7,8)</i>	Madde 13: İ/S görevlerinin müdürler arasında eşit bir şekilde dağıtılmadığını düşünüyorum.
✓ <i>İ/S sürecinde yöneticilik rolleri ve muhakkiklik rolleri arasında çatışma yaşanması (f=15; %39,4);</i> ✓ <i>Hakkında İ/S yürütülen kişilerin, okul müdürlerinin yakın çevresindeki tanidik meslektaşları olmasından dolayı rol çatışması yaşanması</i>	Madde 5: Okul yöneticiliğindeki eğitimcilik rolüm ile muhakkikteki sorgulayıcılık rolüm arasında çatışma yaşıyorum.

✓ Bu görevlerin il ve ilçelerde görevlendirilecek hukukçular tarafından yerine getirilmesi gerektiği (f=8; %21)	Madde 17: İ/S görevlerinin il ve ilçelerde görevlendirilecek hukukçular tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.
✓ Bu görevlerinin, okul müdürleri dışında, bu alanda eğitim olarak uzmanlaşmış kişilere verilmesi gerektiği (f=7; %18,49)	Madde 11: İ/S görevlerinin, okul müdürleri dışında, bu alanda eğitim olarak uzmanlaşmış kişilere verilmesi gerektiğini düşünüyorum.
✓ Bu görevlerin ilde görevli maarif müfettişleri tarafından yerine getirilmesi gerektiği (f=15; %39,4)	Madde 14: İ/S görevlerinin ilde görevli maarif müfettişleri tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.
✓ Bu görevlerin il ve ilçelerde oluşturulacak komisyonlar tarafından yerine getirilmesi gerektiği (f=11; %28,9)	Madde 16: İ/S görevlerinin il ve ilçelerde oluşturulacak komisyonlar tarafından yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.
✓ İlçe milli eğitim müdürlüklerinde İ/S ve danışma birimlerinin oluşturulması gerektiği (f=6; %15,8)	Madde 10: İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde <u>muhakkiklere</u> yol gösterecek İ/S ve danışma birimlerinin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.
✓ Bu görevleri sırasında yöneticilerin idari izini sayılması gerektiği (f=5; %13,1)	Madde 12: İ/S görevleri sırasında yöneticilerin idari izini sayılmalıdır.
✓ Muhakkiklere ücret ve yolluk ödenmesi gerektiği (f=4; %10,5)	Madde 18: <u>Muhakkiklik</u> görevi için okul müdürlerine yolluk ödenmelidir.
✓ Muhakkiklerin ilçe dışından görevlendirilmesi gerektiği (f=2; %5,2)	Madde 15: Muhakkiklerin ilçe dışından görevlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.